

Portrætfotos af Voelker

Kano- og kajaksejls

Rygmarven i stødet

Hjælp på fire poter

Tandemsurfing

Click & Go

SWISS•TRAC®

Kørestolstraktor

For dig der vil selv - hele livet !

Klik på og køør ...
Hvorhen du vil

Mød os på
Health & Rehab
i Bella Center
9.-11. sep. 2014

WAYUP • Niels Horsbøl • 20 40 63 18

www.wayup.dk

Ribe Karosseri

- vi opbygger efter dine behov

Opbygning af handicapbil - en tillidssag.
Alle bilmærker.

Telefon 7542 3156 · info@ribekarosseri.dk
www.ribekarosseri.dk

Vi leverer over hele landet!

Minibus Danmark

- minibusser til dine behov

Opbygning af minibusser.
Alle bilmærker.

Telefon 7542 1711 · info@minibusdanmark.dk
www.minibusdanmark.dk

KANOTUR LEJRBÅL NATUR
FRILUFTSLIV ER FOR ALLE
LIV TRÆKLATRING HYGGE
BUESKYDNING EVENTYR
KÆMPEGYNGE SVEDEHYTTE
BÅLMAD OVERNATNING I TIPI
NYE OPLEVELSER STILHED
NÆRVÆR LEG SVÆVEBANE

VIL DU VIDE MERE? - KONTAKT OS PÅ:

HANDIKANO.DK

erik@handikano.dk - 30295304

[facebook.com/handikano](https://www.facebook.com/handikano)

RYK! 2. 2014

Leder: Usikkerhed om fremtidens behandling, rehabilitering og kontrol	5
Tips & Tricks	7
På din maske skal jeg kende dig	8
Tandemsurfing	11
It's magic!	12
FES: Dropfod	14
Eksoskelet sparker bold	15
Ulrik vil videre i livet	16
Click & Go	18
Rygmarven i stødet	21
NYT fra Viborg	22
Robotarm	23
NYT fra Hornbæk	24
Ventetid til kontrol	25
Brunch, film og debat	26
Spredt behandling i Sverige	27
Hverdagsklumme	27
En unik oplevelse	28
Kajaksport er perfekt	30
Adgang til naturen	31
Hjælp på fire poter	32
RYK'ter	34
Generalforsamling	36
Kort Nyt	38

USA portraits

Indhold

Surfing

FES til dropfod

Sitski

Eksoskelet

Sejlads

Kære læser

Inden vi for alvor tager hul på sommeren, så er der godt læsestof til vore læsere. Forsiden prydes af fotografen Christopher Voelker, som RYK! bringer en artikel om. Anledningen er en portrætserie, han har begået i en stor amerikansk guide.

Forskningen går stærkt, når det gælder forbedring af rygmarvsskadedes funktionsmuligheder. Israel har lanceret en unik dropfodsstimulator. I Brasilien afsløres et tankekontrolleret eksoskelet under åbningsceremonien ved VM i fodbold i juni, og i USA har RYK! kigget nærmere på et amerikansk forsøg, hvor fire rygmarvsskadede mænd har fået stødt i rygmarven.

Og så er der opfindelser udi teknik. I Vorbasse

er RYK! blevet præsenteret for Click & Go; et håndbetjent, aggregatsystem til biler.

Ventetid til kontrol op til fire år er for lang tid. Læs om det og om RYK!s sensommerarrangement med fokus på ventetider til rehabilitering og kontrol.

Du kan læse om RYKs friluftsansøg og en artikel fra Down Under om en noget anden friluftaktivitet på havet: tandemsurfing. Nogle udfordrer havet, andre udfordrer sneen. Det gør Ulrik Nyvold, der deltog i sitski ved de Paralympiske Vinterlege i Sochi.

Læs også om Henrik og hans servicehund.

Tilbage er kun at sige: God sommer - nyd den!

Birgitte Bjørkman, redaktør

Foto: Flemming Olesen, FDOimages

ÉN SAMLET BPA-LØSNING

GØR DET LETTERE AT VÆRE ARBEJDSLEDER

- Samlet IT-løsning
 - Timeregistrering
 - Vagtplansmodul
 - APV
- Hjælp til det praktiske
 - Rekruttering
 - Fast rådgiver
 - Vikarservice

MØD OS PÅ HEALTH & REHAB SCANDINAVIA

9. - 11. september 2014 - Bella Center - København

KONTAKT OS

tlf. 3634 7900
eller e-mail
bpa@formidlingen.dk
formidlingen.dk

København
tlf. 3634 7900

Aarhus
tlf. 7026 2709

bhf@formidlingen.dk
formidlingen.dk

BRUGER-HJÆLPER FORMIDLINGEN

NÅR DU HAR BRUG FOR HJÆLP

Beskyt dine ejendele under flyrejsen med Airshells

AIRSHELLS

189 kr.
FOR EN UGE

Den robuste taske til kørestol og rollator kan foldes sammen så den fylder så lidt som muligt.

LEJES FRA DANSKE LUFTHAVNE TIL
KUN 189 DKR FOR 1. UGE, OG 65 DKR PR. EFTERFØLGENDE UGE

www.airshells.com

Usikkerhed om fremtidens behandling, rehabilitering og kontrol

Arbejdet for den bedst mulige rehabilitering for rygmarvsskadede i Danmark har været en af hjørnestenene for RYK siden vores forenings start. I et lille land som Danmark er det afgørende med centraliseret behandling af vores gruppe.

Det blev af Sundhedsstyrelsen både i 1994 og i 2010 fastslået, at der skal være to rygmarvsskadede centre i Danmark, og rehabiliteringen af mennesker med rygmarvsskade er i dag en højt-specialiseret funktion, dvs. et universitetsspeciale. Derfor er det katastrofalt, at der stadig er rygmarvsskadede folk, som ikke har hørt om rehabiliteringscentrene i Viborg og Hornbæk. De får et dårligere liv og har meget større behov for hjælp fra det offentlige end efter et godt rehabiliteringsforløb og efterfølgende livslang kontrol. Vi har ret til rehabilitering på centrene, og den kan ikke decentraliseres til lokale sygehuse og kommuner.

I dette blad kan læses en artikel om at stadige besparelser i sundhedsvæsenet nu går ud over kontrolindkaldelser i Østdanmark. I vores situation er det helt afgørende med en livslang kontrol, idet det mindsker risikoen for skadelige følgevirkninger. For blot at nævne nogle, er vi i risikogruppen for skade på nyrer og lever og har øget risiko for knoglebrud, kontrakturer, tryksår, infektioner mv. Listen over de relevante højt-specialiserede funktioner som rygmarvsskadede hører under, og som centrene skal samarbejde med, er lang. Der er faktisk tale om mere end 15 universitetsspecialer!

I Vestdanmark har der i vinterhalvåret været venteliste for førstegangsindlagte. En del af grunden har været genhusningen af VCR. Det bliver selvfølgelig bedre med den større kapacitet i de nye bygninger. Desværre ved vi, at der er behov for godt 50 pladser imod de 39, som etableres. Og dette er ud fra de nuværende beregninger.

Tørre tal viser, at rygmarvsskadede lever længere. Det er en glædelig nyhed, men det betyder samtidig en væsentlig større

gruppe af ældre med rygmarvsskade, med følgevirkninger af skaden og aldersbetingede følger.

Dertil kommer, at flere bliver rygmarvsskadede, især pga. forskellige sygdomme. En meget stor gruppe er mennesker, der overlever kræft men som følgevirkning har fået en rygmarvsskade. Disse grupper er der ikke taget højde for i de beregninger, som danner grundlag for kapaciteten på rehabiliteringscentrene, og det er kun ganske få af de kræftramte rygmarvsskadede, som bliver rehabiliteret i centrene.

Personalet på Afdeling for Rygmarvsskader og Vestdansk Center for Rygmarvsskade gør det, de er gode til. Men der er grænser for mirakler, når de udsættes for konstante krav om yderligere besparelser.

LEVER

Til september inviterer vi alle interesserede til debat om fremtidens rehabilitering af personer med rygmarvsskader. I panelet vil der være repræsentanter fra samtlige fem Regionsråd, repræsentanter for ledelsen på de to rehabiliteringscentre og fra RYK. Her vil vi diskutere, hvorledes vi bedst sikrer, at den fremtidige rehabilitering bliver bedst mulig. Vi håber, at rigtig mange medlemmer møder op og deltager i debatten. Der står meget på spil – det gælder din fremtid og alderdom med en rygmarvsskade – og med færrest mulige kedelige skavanker som følge af din rygmarvsskade.

Mikkel Bundgaard

udgives af RYK – Rygmarvsskadede i Danmark. RYK! kan læses på ryk.dk/magasin. De enkelte artikler findes også i et artikelarkiv på ryk.dk. **Redaktionens adresse:** Birgitte Bjørkman, Syvendehusvej 61A, 2730 Herlev • tlf. 4498 8181/2625 8181 • mail: redaktion@ryk.dk

Redaktør: Birgitte Bjørkman **Redaktion:** Birgitte Bjørkman, Lotte Tobiasen, Torben Bach Holm og Pete Roepstorff **Korrektur:**

Birgit Dahl og Mikka Lee-Andersen **Layout og grafisk tilrettelæggelse:** Birgitte Bjørkman **Tryk:** Rosendahls **Abonnement:** RYK – Rygmarvsskadede i Danmark, Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup • tlf. 3929 3555, ma – to kl. 9-13 • mail: info@ryk.dk **Annonsesalg:** Rosendahls, tlf. 7610 1143 eller mail: crp@rosendahls.dk •

Forsidefoto: Whitby Davison Productions, UK **Deadline: nr. 3.2014: 1. august 2014.**

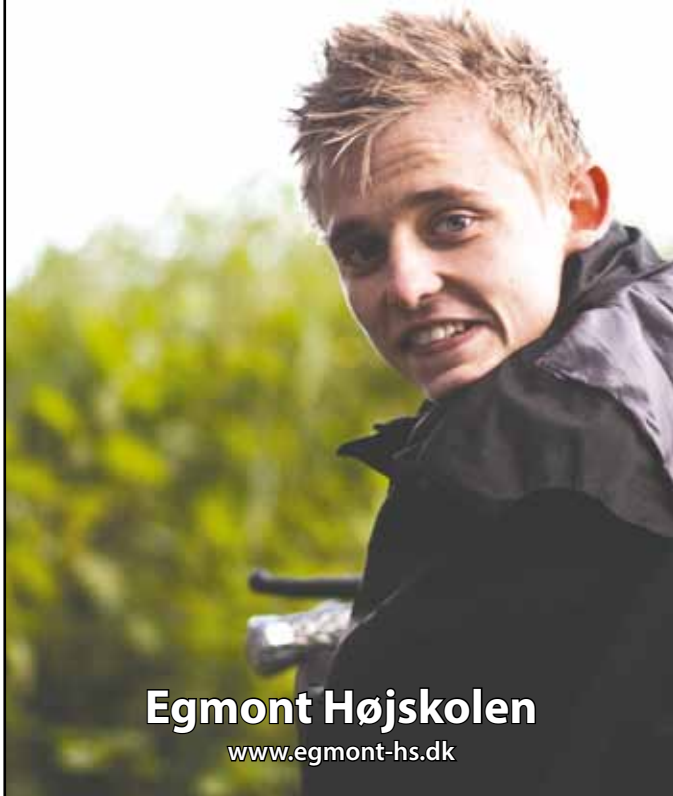
RYK er den landsdækkende interesseorganisation af og for de 2500-3000 danskere, der har en rygmarvsskade. RYK udgiver medlemsbladet RYK!, håndbøger, pjecer, afholder seminarer og arbejder bl.a. for at forbedre behandlingstilbudene for mennesker med en rygmarvsskade. RYK er en specialkreds i Dansk Handicap Forbund **Hjemmeside:** ryk.dk **Formand:** Torben Bach Holm, Kirketorvet 4.2, 9500 Hobro • tlf. 2425 9935 • mail: torben@bachholm.dk

Hovedsponsor for RYK:

coloplast.dk

Myndighed • Værdighed • Solidaritet

Egmont Højskolen

www.egmont-hs.dk

Mobility4You.dk

Fra manuel til elektrisk kørestol på få sekunder!

-se en demonstration på:

www.mobility4you.dk

tlf 69156916

mail@mobility4you.dk

SPINERGY Mød os i Bella Center 9.-11. sept.

INDRETNING AF HANDICAPBILER

Håndbetjeninger

Elektroniske Speedere

Elektriske Koblinger

Motor og Kabinevarmer

Opbygning af Skolevogne

mail@AutoMax.dk

telefon: **40 40 44 95**

Sæt fart på dit bilkøb

Følg os på

Kontakt os i dag,
og lad os hjælpe dig med
at få opfyldt dine drømme
om en ny Handicapbil.

handicare.dk

Handicare baner vejen for dig

Vi er specialister i bilister og bilindretning og med mere end 15 års erfaring tilbyder vores konsulenter rådgivning om bilkøb specialtilpasset *dine individuelle* behov.

Handicare Auto A/S | Herning | Brøndby | Aarhus | Ribe | Aalborg | Tlf. 97 12 96 22 | auto@handicare.dk

handicare

handicare.dk

Tips & Tricks

Tandpastadispenser

Hvis man har nedsat håndfunktion, bliver tandbørstning lidt nemmere med denne smarte og brugervenlige tandpastadispenser, der både er funktionel og økonomisk i brug. Med et enkelt let tryk på dispenserens pumpe får man præcis den mængde tandpasta, som man har brug for. Push-Paste er let at sætte op på væggen – også på glas og spejle – med den dobbeltklæbende tape, der følger med. Silikonelim kan også benyttes, hvis der ønskes en større hæfteevne på en vanskelig overflade. Dispenseren er meget økonomisk i brug, da tuben tømmes helt ved hjælp af vakuum, og den virker helt uden brug af strøm eller batterier. Push-Paste er udført i et robust og flot design. Materialet er plast med forkromet/lakeret overflade, og dispenserens er 24 cm høj. Forhandles i farverne hvid, sort, antracitgrå, krom og sølv. Pris 288 kr. Set hos gloriamundicare.com.

BB

Redaktionen modtager gerne gode ideer til Tips & Tricks. Skriv til redaktion@ryk.dk. Tidligere Tips & Tricks finder du på ryk.dk. Søg på tips i søgefeltet i øverste højre hjørne.

Smarte sugerør

Nu kan alle bruge sugerør med god samvittighed! Glassugerørene fra Glass Dharma er håndlavet i USA og garanteret fri for skadelige kemikalier. Både godt for miljøet og din krop! De elegante sugerør produceres i forskellige længder og tykkelser og med og uden knæk. Velegnet til såvel kolde som varme drikke. De tåler maskinvask. Man kan også købe en lille speciel børste til nem vask i hånden. En nyhed er, at de også udføres med små, farverige detaljer. Glass Dharma sugerør er fremstillet af borosilikat og er det stærkeste glas på markedet. Livstidsgaranti ved brud. Et sugerør i almindeligt størrelse koster 59 kr. Fire sugerør med børste kan købes for 239 kr. Set hos helsemarie.dk.

BB

Bord på hjul

Linnmon/Krille er et lille, smart bord på hjul fra IKEA. Bordet, der er designet af Francis Cayouette, er nemt at flytte rundt på, og hjulene kan låses, så bordet står stille ved brug. Bordpladen er udført i spån- og fiberplade, og benene med hjul er stål med pigmenteret pulverfarve. Findes i farverne hvid, sortbrun/hvid, grå/hvid og birketræsmønstret/hvid. Leveres med forbo-rede huller og skruer til nem fastmontering af ben. Størrelse 120 x 60 cm. Med en bordhøjde på 74 cm er der god frihøjde for kørestolsbrugere. Maks. belastning: 50 kg. Koster 459 kr. Se ikea.com, hvor det også kan købes online.

BB

Christopher Voelker:

“På din **maske** skal jeg

Tekst: Janke Bondam • Foto: Christopher Voelker

Identiteten er altid en form for iscenesættelse. Det afgørende er bare, om man digter sig selv eller lader sig digte. Amerikanske Christopher Voelker digter. Han digter med sit fotografiapparat og sine syrede idéer. Han vil være med til at definere og ikke bare overlade det til andre.

RYK!s læsere er muligvis bekendt med den amerikanske fotograf Christopher Voelker, idet han har lavet to af magasinet tidligere forsider.* Det er billeder, der kan mærkes; de imponerer og provokerer, de huskes ... og de rykker.

Christopher Voelker er en C6-7 tetra efter en motorcykelulykke i 1977. Relativt hurtigt efter rehabiliteringen blev han

fanget af fotografiets udtryksfulde og signalgivende muligheder. En passion der hurtigt satte sig som en besættelse, og i 1990 havde han fået bygget sig et velindrettet atelier med et stort opbud af tetra-venligt teknologisk udstyr. Han er bosat i Los Angeles, en by der svømmer i celebrity-fotografer, og ikke mindst af den grund er det imponerende, at han befinder sig i de højere lag af Hollywoodfotografernes stjernefirmament. Ved et kig i hans portefølje ser man, at den indeholder en del notabiliteter.

Christopher Voelker er nu aktuell med portrætfotos i den nylig udgivne amerikanske "Paralysis Resource Guide", der er udgivet af The Reeve Foundation, og som Christopher Voelker

kende dig”

Hvem er jeg? Fladtrådt spørgsmål, skulle man mene, sådan på det hverdagsagtige og overfladiske niveau, men ved dybere refleksion et langt vanskeligere spørgsmål at svare på. ”Menneskehjertets dybeste nødråb”, kaldte Karen Blixen det, ligesom det er hende, der er afsenderen bag overskriften.

i øvrigt er ambassadør for. Og det er her, han bliver interessant for vores læsere. Han har i mange år taget billeder af folk med handicap – massevis af forsider til den amerikanske pendant til RYK! – New Mobility – og også det italienske blad for rygmærskadede, Mobilitá Magazine, har nydt godt af hans billeder.

”Sandheden er jo den, at når jeg fotograferer nogen med et handicap, så har jeg en personlig interesse i at få vedkommende til at tage sig allerbedst ud, hvad deres allerbedste og mest charmerende egenskab nu end er.” Voelker føler sig forståeligt nok mere knyttet til indholdet af disse billeder og mere forbundet med modellerne, hvilket sætter ham i den

særegne position at være både bag og foran kameraet. ”Jeg prøver at lave billeder, der er sande i forhold til de fotograferede, men samtidig – på en underfundig måde – fotograferer jeg også til en vis grad mig selv.”

Det handler for Voelker om at tage udfordringen op, der ligger i at være havnet i landet Anderledeshed; dette ekstraordinære sted, der er kendt og så alligevel ukendt, forståeligt og samtidig ufatteligt. Et mærkeligt sted, der på kvitteringens bundlinje får en i sidste instans ulogisk stereotypificering. Ulogisk fordi vores forskellighed jo skriger til himlen. Det er denne stereotypificerende stigmatisering, Christopher Voelker vil fjerne i og ikke mindst med de portrætter, han

skaber. Han gør det ved at opløse den gængse, rigide forståelsesramme af Anderledesheden, og det gør han med humor og syrede indfald. Han er en surrealistisk digter med et kamera i hånden, som der står på hans hjemmeside. Poetiske og underlige visioner emmer ud af hans portrætter, fortættede som de er i deres flirt med lyset og mørket. Og heri ligger

Selvportræt af Christopher Voelker.

potentialerne – netop dette giver rum til, at en ny og mere vital og grænseoverskridende identitet kan opstå.

Hans billeder er i bedste fald som en sansemæssig eksplosion, der løfter låget. De åbner for spekulationerne og mange gange også smilet med spørgsmålet "Hvad er det lige, jeg ser her?" Det Anderledes er nu portrætteret på en anderledes måde, der rykker ved de gængse forestillinger om Anderledeshed. Og så bliver luften ligesom friere og lettere at indånde; der er strømmet ilt til den sædvanlige opfattelse.

Voelkers iscenesættelser af de forskellige portrætterede giver dem en midlertidig maske, der (også) kendetegner dem. – Mig og mit surfbræt, Mig i min prinsessekjole, muskuløse Mig med mine vægtløfterlodder, erotiske Mig badet i roser, Mig som en havfrue, der heller ikke kan gå... og så det røde billede, der vedvarende får én til at spekulere på, hvad søren der lige foregår her. – Alle sammen iscenesatte billeder, der på sin specielle måde fjerner de negative konnotationer ved at ændre på melodien toneart. Selv har Voelker iscenesat sig med sin lille nøgne gollum på skulderen... som har han en ræv bag øret!

Vis mig din maske, og jeg skal fortælle dig, hvem du er. Det er gennem masken – fortællingen – man finder en forløsning for det identitetsbehov, der giver den platform, hvorpå man finder orden i sig selv og i verden. Derfor tak til Christopher Voelker, der har forstået og vist, at det er vigtigt at vi fortæller os selv – digter os selv – og ikke mindst at det gøres på en overraskende måde. Han er en sand rykker.

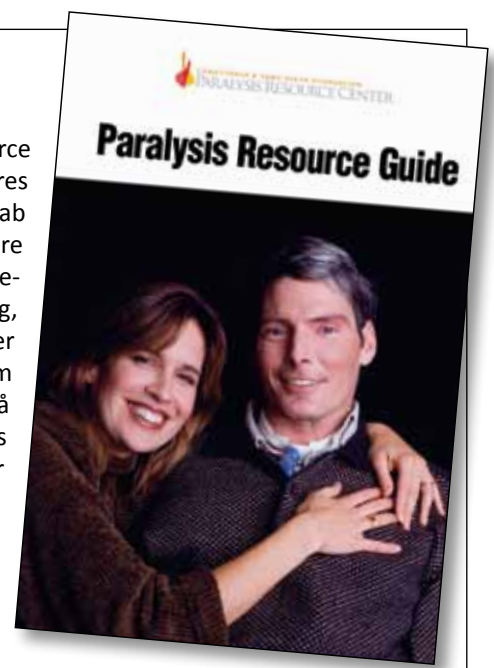
* RYK! forside nr. 2-2007 (C.V. med sin kat på skulderen) og nr. 3-2007 (Ellen Stohl – Playboy model).

Paralysis Resource Guide

Christopher & Dana Reeve Foundation har udgivet 3. udgave af "Paralysis Resource Guide". Guiden er en omfattende håndbog for personer med rygmarskade, deres pårørende og relevant personale. Guiden skal ikke mindst ses som et vigtigt redskab til støtte for nyskadede og deres pårørende, som kan finde nyttig viden til at navigere i forhold til et fuldt og aktivt liv. Den 442-siders guide dækker en lang række relevante informationer, herunder medicinske forhold, behandling, sundhed, forskning, fritidsaktiviteter, rejser, teknologi, seksualitet, forældreskab, mv. Denne udgave er desuden udvidet med en række individuelle og indsigtfulde portrætter, der gennem den enkelte historie tilskynder nyskadede til at lære, hvordan de kan sætte pris på livet efter en rygmarskade. Portrætteerne er flot illustreret af Christopher Voelkers portrætfotografier, der er en stor illustrativ gevinst for guiden, der desuden indeholder afsnitsrelateret, farverig kunst, der er spredt i guiden med gavmild hånd.

Guiden er udarbejdet af Sam Maddox og distribueret af Christopher & Dana Reeve Foundation Paralysis Resource Center. Læs mere på ChristopherReeve.org, hvor man også kan downloade guiden (christopherreeve.org/site/c.mtKZKgMWKwG/b.8743679/k.9BA3/Scribd_PRG_Scroll.htm).

BB

Hvad, der startede som et tilbud om at få en tur på bølgerne fasttappet på ryggen af en surferen til hendes søn, har udviklet sig til en passion.

Frihed på havet:

Tandemsurfing

Tekst: Birgitte Bjørkman • Foto: Mark Tipple

Gennem 18 år sad franskfødte Pascale Honore, der bor i Australien, og iagttog sine sønner surfe på bølgerne, mens hun selv blot kunne se med fra strandkanten. Men da en ven til hendes sønner foreslog at tage hende med ud på bølgen, fasttappet til hans ryg mens han surfede, lagde hun alle bekymringer til side og svarede ja.

Ulykken

I 1991 var Pascale Honore involveret i en bilulykke, hvor hun brækkede ryggen og blev paraplegiker. Hun har gennem årene lært at leve – som de fleste andre – livet fra en kørestol, men den aktive kvinde har drømt om havet siden ulykken. Det var derfor en stor drøm, der gik i opfyldelse, da hendes sønners ven Tyron Swan spurgte hende, om hun var frisk på at gøre et forsøg med tandemsurfing. En idé, der blev udklækket over et par øl en sen aften.

En udfordring

Pascale vidste, at hun var i gode hæn-

Tyron Swan på vej ud i bølgerne med Pascale Honore på ryggen.

der, for Tyron Swan er både surfer og professionel dykker. Selv så 23-årige Tyron det som en udfordring at surfe med 40 ekstra kilo på ryggen. Han havde længe gået med tanken om muligheden for tandemsurfing, og takket være en rulle gaffatape og en rygsæk købt i K-Mart blev det en realitet. Med et par huller skåret ud i rygsækken til Pascales ben bliver hun placeret i rygsækken, som Tyron har fastspændt til sig. Pascales ben bliver tappet fast til Tyrons ben, og så er de klar til surfing på de høje bølger ved Elliston i Sydaustralien.

Passion og inspirationskilde

Siden er det blevet til mange tandemsurfingture. Hvad der startede som et personligt ønske for Pascale om at prøve at surfe en enkelt gang og for Tyron som en personlig udfordring at gennemføre en tandemsurfing, det er nu blevet til en passion for dem begge og ikke mindst en inspirationskilde for andre mennesker med og uden handicap.

Mange fans

Alle sagde til Pascale og Tyron, at de var skøre, men i dag turnerer Pascale rundt på den sydaustralske vestkyst, ikke kun for at vise deres surfing men også med aktiviteter, hvor hun får mulighed for at inspirere andre. Og hun har fået mange fans, der beundrer hende og Tyrons bedrift på bølgerne. Selv siger hun, at hendes drøm er blevet til virkelighed.

Se den fascinerende video, hvor Pascale og Tyron surfer på bølgerne ud for Australiens sydkyst i Elliston: ducttape-surfing.com.

– Bioness er et fantastisk teknologisk vidunder. It's magic!

Dropfodsstimulator:

It's magic!

Med en funktionel elektrisk dropfodsstimulator har Stephen Sandoval opnået en gangfunktion, som han ikke troede var mulig for blot få måneder siden. Det har givet ham håb om hans muligheder i fremtiden.

Tekst: Birgitte Bjørkman • Foto: Stephen Sandoval

– Det er et mirakel!

31-årige Stephen Sandoval er i gang med at afprøve en funktionel elektrisk dropfodsstimulator, og den har ændret hans muligheder og forhåbninger for fremtiden.

I hælen på hans venstre sko sidder der en sensor. Når Stephen træder sin venstre fod ned, slår strømmen fra og aktiveres igen, når foden løftes. Det har givet ham en gangfunktion, som han troede ikke var mulig for blot et par måneder siden.

Flyttede til Danmark

Stephen er præst på deltid i en frikirke på Nørrebro i København. Han underviser i teologi, er freelancefotograf og lidt af en it- og teknologinørd. Familien bor i Ørestaden og tæller konen Dawn og deres to børn på 5 og 2 år.

– Jeg er født og opvokset i USA, fortæller Stephen, da jeg spørger til hans baggrund.

Allerede som 16-årig besøgte han Danmark første gang, og han vendte ofte tilbage gennem årene, bl.a. på højskoleophold.

– Jeg blev forelsket i København og dem, der bor her, fortæller Stephen, som i august 2006 flyttede med sin kone Dawn til Danmark.

Blødning i rygmarven

Stephen er født med Arterievevøs Malformation, som er en karmisdannelse, der giver risiko for blødning i rygmarven. Det skete første gang i 2007 – et halvt år efter at Stephen var kommet til Danmark.

Sidste år i august skete det igen.

Stephen fik en blødning svarende til C4-5.

– Et efterfølgende indgreb for at blokere for yderligere blødning gik galt og gav i stedet en baglæns blodprop, fortæller Stephen, der vågnede op med smerter og lammelser efter operationen.

– Før var jeg meget aktiv og atletisk, nu skal jeg lære at gå på ny.

Stephens rygmarskade er inkomplet. I venstre side har han nedsat kraft, og en dropfod gør det svært for ham at gå.

– Da jeg blev indlagt på Afdeling for Rygmarskader, var jeg meget deprimeret. Det var svært for mig at se, hvordan jeg skulle opretholde mit job som præst, og hvordan jeg kunne være sammen med mine to små børn.

Et vendepunkt

Et besøg af bandagist Jan Nielsen, umiddelbart før sin udskrivelse, blev et vendepunkt for Stephen. Jan Nielsen præsenterede Stephen for en helt ny funktionel elektrisk muskelstimulator, Bioness L 300. Da Stephen fik stimulatoren på, var effekten øjeblikkelig synlig.

– Halleluja! Jeg både græd og smilede. For mig var det en mirakelkur, fortæller Stephen og sender mig et stort smil, mens han tilføjer:

– Min kone kalder min bandagist for Saint Jan.

En klar kandidat

Stephens peroneusnerve viste sig at være intakt. Stephen var derfor en klar kandidat til at afprøve den israelske dropfodsstimulator Bioness og

fik en testmodel med hjem. Forinden havde Jan Nielsen programmeret Bioness specifikt til Stephen. Siden har de mødtes på PTU i Rødovre for at forbedre Stephens gang gennem et træningsprogram tilrettelagt sammen med en fysioterapeut fra PTU. I takt med Stephens forbedrede gang har Jan løbende fintunet signalet. For Bioness ikke blot stimulerer, men finder også i Stephens tilfælde nye veje i de eksisterende nerver. Allerede efter en måned kunne Jan Nielsen reducere den elektriske stimulering med 20 % på Stephens underben.

Stephen oplever selv, hvordan hans muskulatur er blevet stærkere.

– Før var jeg meget aktiv og atletisk, nu skal jeg lære at gå på ny.

– Jeg har fået meget mere styrke. Stimulatoren har forbedret min egen kraft.

Remotekontrol

I dagligdagen kan Stephen selv via en remotekontrol øge eller reducere strømmen.

– Hvis jeg f.eks. er træt, kan jeg øge strømmen, så jeg får ekstra stimulation.

I takt med Stephens muskulære forbedring kan bandagist Jan Nielsen reducere styrken. Men uden stimulation vil Stephen ikke kunne opretholde den flotte gang, han har fået med Bioness. Hans peroneusnerve vil altid behøve et kick.

– Dette er højteknologi, siger Stephen, der er imponeret over det lille mirakelhjælpemiddel.
Eller som han med sin amerikanske baggrund ynder at sige:
– It's magic!

Stephen håber nu, at han kan vende tilbage til sin kirke og være præst i et fleksjob. Og ikke mindst glæder han sig over, at lidt teknik gør en kæmpe forskel for hans samvær med sine børn.

Stephens mor er fra Skotland, og derfor har han dobbelt statsborgerskab; dels amerikansk og dels engelsk, hvilket giver ham EU-borgerskab med permanent opholdstilladelse i Danmark.

Funktionel elektrisk stimulering:

Dropfod

Bandagist Jan Nielsen har travlt med at teste et nyt teknologisk hjælpemiddel på patienter med dropfod.

- Det er et fantastisk hjælpemiddel, der kan give et mere naturligt gangflow.

Tekst: Birgitte Bjørkman • Foto: Stephen Sandoval

Bandagist Jan Nielsen har travlt med at teste patienter med dropfod. For der er mange, der kan få stor glæde af et nyt teknologisk hjælpemiddel fra Israel.

– Bioness har kun været i Danmark i et års tid. Ja, så vi har travlt, fortæller Jan Nielsen, der besøger Afdeling for Rygmarvsskader fast hver fjortende dag og er på PTU i Rødovre hver uge.

Nyeste generation

Funktionel Elektrisk Stimulering (FES) er ikke noget nyt. Heller ikke til dropfod. Men med Bioness er den nyeste generation kommet til Danmark.

– Tidligere har man brugt FES elektroder med gel, fortæller Jan Nielsen og forklarer:

– Det fungerer som sådan fint, men det kræver stor præcision at placere elektroderne korrekt. Bioness er derimod baseret på bomulds elektroder, der vædes med vand og derfor ikke kræver samme præcision, fordi de har en større overflade, og vandet ledes bedre ... det gør det meget brugervenligt.

Et aktivt løft

Bioness er et intelligent Funktionel Elektronisk Stimulation (FES) system, der anvender elektrisk strøm til aktivering af nerver. Systemet består af en intelligent fodsensoren, som måler og analyserer bevægelser i ben og fødder. Når den registrerer, at der tages et skridt, sender den automatisk et elektrisk signal til en lille enhed, der er placeret på peroneusnerven på underbenet. Signalet stimulerer nerverne til

de muskler, der får foden til at løfte og bøje sig.

– Resultatet bliver et mere naturligt gangflow. Gangmønstret bliver både mere sikkert og homogent, forklarer Jan Nielsen og viser mig nogle optagelser af en bruger, der går med Bioness. Og det er forbløffende, så stor en forskel der er – med og uden strøm. Den pågældendes gang bliver både langsom og usikker, når strømmen afbrydes.

Teknisk er Bioness overlegent. Systemet opsamler alle data, herunder antal skridt og aktivitetsniveau. Det gør det muligt at tilrettelægge træningssekvenser, registrere udvikling, osv. En opladning varer et døgn. Når systemet ikke aktiveres, går det i dvale, og efter to timer uden brug går det i sleep mode.

Målgruppe

Det er ikke alle med dropfod, der kan få glæde af FES.

– Det kræver, at peroneusnerven er intakt, og at brugeren er kognitivt god. Til gengæld er det ikke kun nyskadede med inkomplette skader, der kan få glæde af FES. Også hos folk med en ældre skade kan FES have effekt, fortæller Jan Nielsen og beretter om én af sine patienter, der efter 25 år med en inkomplet rygmarvsskade oplevede en effekt af FES.

Sidegevinst

FES kan hos personer med en inkomplet rygmarvsskade erstatte den traditionelle brug af skinne. Modsat skinne, som er en passiv afhjælpning af dropfod, giver FES den sidegevinst, at den

Bandagist Jan Nielsen fintuner Bioness på Stephen Sandoval.

påvirker de eksisterende nervebaner og muskler.

– Vi vækker de nerver, der ikke er i funktion. Nerverne finder en vej – det giver en stor synenergieffekt, forklarer Jan Nielsen og påpeger, at brug af FES giver øget muskelstyrke og mobilitet. Det sidste nye fra den israelske producent er en lårmødel, der supplerer med at give et aktivt bøj eller stræk af knæet til gangfunktionen.

Bioness koster ca. 37.000 kr. plus moms og tidsforbrug, og spørger man Jan, er det det hele værd.

– Det er et stykke fantastisk hjælpemiddel, der kan hjælpe rigtig mange til en bedre og lettere dagligdag.

Jan Nielsen kan da heller ikke følge med efterspørgslen og er i fuld gang med at oplære både bandagister og terapeuter rundt om i landet. En succes han glæder sig over på patienternes vegne.

Ved åbningsceremonien ved VM i fodbold i juni vil en ung brasilianer rejse sig fra sin kørestol og gå frem til midtbanen og sparke til en fodbold – iklædt verdens mest avancerede og tankekontrollerede eksoskelet.

Walk Again Project:

Eksoskelet sparkes bold

Tekst: Birgitte Bjørkman • Foto: Duke University

De mange tusinde tilskuere, der deltager i åbningsceremonien ved VM i fodbold på den store arena i São Paulo i Brasilien, bliver vidne til den første offentlige visning af verdens mest avancerede og tankekontrollerede eksoskelet. Den kropsbårne robot er kulminationen af flere års arbejde i et internationalt team af forskere og ingeniører på Walk Again-projektet.

Teknik og tankestyring

Forskerholdet fokuserer på måder at læse folks hjernebølger og udnytte disse signaler til styring af robotlemmer. Eksoskelettet består af en dragt, en hjelm med indbyggede elektroder, der opfanger hjernebølger, og en rygsæk, hvori der er en computer, som signallerne sendes til. Signallerne afkodes og omsættes til kommandoer, der ved hjælp af skelettets hydrauliske pumper bevæger benene. Det ydre skelet er drevet af et batteri, som er placeret i rygsækken, der giver mulighed for to timers kontinuerlig brug.

Simulerer følelse af bevægelse

For at give en naturlig oplevelse af gangen er der påsat fodplader med sensorer, der registrerer fodens kontakt med jorden. Det udløser et signal, der sendes til en enhed, som simulerer bevægelse og berøring ved at udsende vibrationer, der narer hjernen til at tro, at den fornemmelse kommer fra foden. Effekten er, at den pågældende føler, at benet bevæger sig, eller mærker berøring. Den brasilianske neurolog Miguel Nicolelis fra Duke University i North Carolina sammenligner effekten med "gummihåndillusion", hvor hjernen narres til at tro, at en livløs genstand er en del af kroppen. Det bekræfter forskerholdets forudsigelse om, at man kan fremkalde en fornemmelse af, at eksoskelettet er en forlængelse af kroppen.

Sikkerhed og træning

Systemet har været gennem adskillige sikkerhedstests. Det ydre skelet er bl.a. udstyret med gyros, der sikrer, at man ikke falder. Som en ekstra sikkerhedsfor-

anstaltning er det udstyret med airbags. Miguel Nicolelis og hans forskerkolleger har også været til fodboldkampe i São Paulo for at kontrollere, om stråling fra mobiltelefoner fra de mange tilskuere kan forstyrre signallerne. Resultaterne var gode, og nu ser man frem til verdens første offentlige demonstration af hightechskelettet.

Forberedelse

Forskerholdet har haft travlt med at træne ni paraplegikere i at lære at bruge eksoskelettet på Neurorobotics Rehabilitering Laboratorium i São Paulo. Det sker i virtual reality simulatorer, hvor de med deres hjernebølger lærer at styre en avatar på en skærm. Den afsluttende træning sker fysisk iklædt eksoskelettet. Blandt de ni testpersoner udvælges den bedste til at sparke bold på den brasilianske arena, når VM 2014 åbner.

Walk Again Project er et internationalt, nonprofitprojekt. Læs mere på virtualreality.duke.edu/project/walk-again-project og på nicolelislab.net

Ulrik vil videre i

Det handler om at se muligheder og ikke begrænsninger. Det gør Ulrik Nyvold. Efter en motorcykelulykke i 2005 blev han lam fra brystet og ned. I dag er han topatlet på ski.

Tekst og foto: Per Vinther

38-årige Ulrik Nyvold deltog for første gang i de Paralympiske Vinterlege, der i marts blev afholdt i Sochi, Rusland. Det var også første gang, at Danmark var repræsenteret i sitskiløb ved vinterlegene.

Helt unikt

Ulrik begyndte på sitski 2007.

– Jeg havde stor lyst til at komme tilbage i sneen efter ulykken i 2005. Jeg vidste godt, jeg ikke kunne køre off piste igen, men jeg meldte mig til et kursus i Østrig i 2008. Der oplevede jeg at være helt fri igen, og jeg fik blod på tanden med sitski.

For halvandet år siden mødte Ulrik skiinstruktør og landstræner Peter Balle på en skicamp for mennesker med handicap og skadede soldater. Campen var i DHIF-regi, og Ulrik var primus motor sammen med Soldaterprojektet. Ulrik mærkede straks, at Peter brændte for det.

– Vi slog hånd på, at vi skulle gå ind sammen til åbningen i Sochi. Og nu er det sket, det er fantastisk!

Det var meget følelsesladet at gå ind som fanebærer, fortæller Ulrik begejstret og fortsætter:

– Det var helt unikt at være i centrum for en begivenhed med så mange mennesker fra hele verden, helt vildt, ubeskriveligt. Det giver i den grad et sus. Landstræner Peter Balle har været medvirkende til, at Ulrik har udviklet sig og er kommet tættere på konkurrenterne. Bl.a. optager han video af løbene og træningen, og det er værdifuldt.

– Når du ser dit løb i slowmotion kan du tydeligt se, hvad der sker, og vi kan rette til. Det bruger vi rigtig meget, fortæller Ulrik og fortsætter:

– Jeg var ikke en medaljekandidat, fordi feltet var utroligt stærkt. Men jeg nærmer mig stille og roligt.

Dyr idræt

For Ulrik koster det op mod 100.000 kr. af egen lomme om året i ophold, transport, liftkort mm. Sitskien har han købt for 55.000 kr. Ulrik fortæller, at han har en god aftale med Salomon, hvor han køber sine ski til fordelagtig pris.

– Men det kræver også meget ekstraudstyr, f.eks. voks, slibeudstyr og krykkeski, der koster 1.900 kr. stykket. Det er dyrt, fordi de brækker og bliver bøjede, fortæller Ulrik Nyvold.

Dertil kommer, at gearet til sitski hele tiden bliver udviklet.

– Mit udstyr er ikke toppen af poppen men ok.

Støddæmper og affjedring er det vigtigste i forhold til det optimale skiløb. Det er gear, som amerikanerne skifter efter hvert løb.

– Jeg må klare mig med det, jeg har råd til.

En stor familie

Ulrik er både smilende og imødekomende, og han har mange venner blandt atleter fra mange lande. Ulrik fortæller, at fællesskabet mellem atleterne i skiverdenen er stort og varmt.

– Der er en virkelig god stemning i miljøet, og alle hjælper hinanden. Det er jo de samme, der konkurrerer, men folk er rigtig gode til at lære fra sig og være åbne. Det er rigtig fedt. Vi er venner på kryds og tværs, hjælper hinanden, og vi er meget sammen.

Han er lidt ærgerlig over de svære forhold, der var på pisterne i Sochi:

– De var meget svære at køre, og mange

gik ud. Det er synd for sporten. Det er ikke inspirerende for andre handicappede, fordi det er en kamp fra start til slut, og vi ligner en flok begyndere på tv. Det er ærgerligt, når man ved, hvor fedt det kan se ud.

Nybagt far

Sammen med kæresten bor Ulrik på Frederiksberg i en stuelejlighed med en lille have. Han arbejder til daglig som administrativ leder i Levinsen & Abies A/S, der leverer frø til træer og buske til landets planteskoler. Og i januar blev han far til datteren Ingrid.

– Det er det største, der er sket i mit liv. Ulrik var derfor også splittet mellem at være væk fra datteren og kæresten og være til PL.

– Jeg ville hellere være hos dem derhjemme, men PL var en mulighed, jeg bare ikke ville gå glip af. Vi skypede flere gange om dagen ... det var dejligt og rørende.

Huller i livets vej

Ulrik blev uddannet forstkandidat i 2003. I 2004 flyttede han til London, hvor han arbejdede i den finansielle sektor som konsulent i marketing og management. Men i 2005 ændrede Ulriks liv sig.

– I en frokostpause kørte jeg stille og roligt på min motorcykel. Men jeg var

livet

Ulrik sidder i en glasfiberskal, som er tilpasset ham. Skallen udgør sædet, hvorunder der er monteret en fjeder med en ski. Krykkeskiene, som Ulrik har i hænderne, gør det ud for skistave.

på det forkerte sted på det forkerte tidspunkt, og en bil kørte ud foran mig. Det var ikke noget voldsomt styrt, fordi det var ved lav hastighed, jeg var bare døduheldig.

Lægerne sagde, at Ulrik ville begynde at bevæge tæerne igen i løbet af få dage. Men det skete ikke.

– Jeg fik indstillet mig på, at sådan er det. Hvad er der så af muligheder, tænkte jeg. Det var et af de dybere huller i livets vej, og det blev ikke en motorcykel men en kørestol. Nu også en sitski!

– For mig handler det om – både dengang og i dag – at se mulighederne og ikke begrænsningerne. Min familie og mine venner har været længere ude i tovene end jeg. Jeg har bare villet videre, og det er altså en oplevelse for livet at have været med til PL i Sochi.

Den ville jeg ikke have været foruden.

Ulrik har planer om at køre stiski så længe helbredet tillader det. Men om han er med igen til PL om fire år ved han endnu ikke.

– På konkurrenceplan skruer jeg lidt ned det næste år eller to for at fokusere på min datter og familie, fortæller Ulrik og slutter:

– Når tiden nærmer sig, må jeg vurdere mulighederne.

Ulrik Nyvold var sammen med lårbensamputerede Line Damgaard fra Aalborg blandt de 547 atleter fra 45 lande, der deltog i De Paralympiske Vinterlege i Sochi. Ulrik Nyvold var den danske fanebærer. Ulrik udgik af slalom pga. et styrt. I storslalom blev Ulrik nr. 27 ud af 31 deltagere i første gennemløb. I andet forsøg kørte Ulrik ud af banen og opnåede derfor ingen placering. Guldet i siddende storslalom gik til Christoph Kunz fra Schweiz.

Kun fire sekunder! Før tog det rundt regnet fire timer at skifte håndaggregat i bilen. Nu har Max Birkelund udviklet et smart mobilt aggregat, du kan skifte på få sekunder. Deraf navnet: Click & Go.

Tekst og foto: Viggo Rasmussen

Verdensnyhed fra Vorbasse:

Click & Go

Racerkøreren Max Birkelund har udviklet et smart, mobilt håndaggregat, der passer til alle biler.

Det vinder på tid, funktionalitet, design og sørme også pris.

Idéen fik Max i USA, hvor han ofte har lejet en bil. Men i en del nyere biler er der ikke tilstrækkelig plads til et konventionelt håndaggregat pga. airbag under rattet.

– Da jeg ikke kunne leje den ønskede bil, kom jeg til at kigge nærmere på amerikanernes 30 år gamle systemer. Typisk tager det fire timer at montere håndaggregat i en udlejningsbil.

– Også herhjemme bruger vi stadig mekaniske løsninger i vores stationære systemer, som slet ikke er fulgt med tiden. Derfor kom tanken: ”Det må jeg kunne lave smartere,” fortæller Max. Han tog en modig beslutning om at udvikle et nyt produkt – og udbrede det worldwide. Målet var et super simpelt system, hvor man kan ændre en almindelig bil til en handicapbil med håndbetjening i løbet af få sekunder.

Speed op med én finger

Systemet lever i høj grad op til sit navn Click & Go. Proceduren er ganske enkel:

1) Man klikker en aksel på under rattet, 2) trykker en stang med et kuglehoved på bremsepedalen, 3) sætter en ledning i et multistik og vupti: Fire-fem sekunder senere er bilen klar til afgang. Fordelen er desuden, at speederen består af et letbetjent joystick med en

lille vandring og individuel fjederbelastning. Med blot med én finger kan man betjene speederen. Det giver en behagelig kørekøkomfort.

En elektronisk mekanisme sikrer, at speederen automatisk slår fra, når straks man bremses. Og når man slipper bremsen, slår speederen til igen. Bilsens originale speeder slår automatisk fra, når systemet er aktiveret. Det betyder, at man undgår at tænke i afskærmning af speederen.

Kompliceret udvikling

Max' vision er, at alle, der er i stand til det, skal kunne bruge biler, der er forbedret til Click & Go. Uanset om det er udlejningsbiler, som er et lukket land i dagens Danmark, eller private biler med flere brugere.

– Det var nemt nok at få idéen. Den store udfordring har været en masse detaljer i udviklingsarbejdet og et økonomisk fundament. Derfor startede jeg et selskab op med Syddansk Teknologisk Innovation og nogle investorer i en professionel bestyrelse.

Fleksibel reservebil

Selv om Max har brugt mange interesseretimer og sparepenge på udviklingsarbejdet, har han ingen planer om at holde opfindelsen for sig selv. Med et patent i hånden ønsker han tværtimod at få så mange ud at køre med systemet som overhovedet muligt.

– Mange familier har normalt kun én bil

indrettet som handicapbil. Men hvis din partner har en bil med automatgear, er det nu let at indrette bil nr. 2, så du har en fleksibel reservebil, som begge kan bruge. Det kræver blot, at bilen bliver synet med systemet i tråd med kravene i dit kørekort.

Ingen jernstænger i vejen

Kørelære Thomas Leonard Gertz venter på verdens første skolevogn udstyret med det nye håndaggregat fra AutoMax. Han siger:

– Mit nuværende håndaggregat er noget knokkelværk. Mine elever støder hele tiden deres knæ imod en jernstang, som ikke kan fjernes. Og så er det på bekostning af airbaggen. Det nye aggregat er genialt, da det bruger det eksisterende gassystem uden synlige indgreb i bilen. Synligt er blot et lille beslag ved siden af rattet eller under ratstammen, fortæller Thomas og fortsætter:

– Jeg har testet begge typer speeder. Uanset lodret eller vandret speeder har jeg en fin føling med bilen. Det bliver pludselig meget lækkert at køre bil. Man mærker og ser tydeligt, at det er én, der går op i biler, der har lavet systemet.

Eksport i sigte

Max satser ikke bare på det danske marked, hvor han vil gå i kødet på indretningsværksteder og udlejningsbranchen.

Firmaet AutoMax har også store eks-

Max Birkelund viser den enkle procedure ved påsætning af Click & Go håndaggregatet.

LoFric®

Sikre og brugervenlige LoFric katetre

- Helt frit for PVC, ftalater og latex
- Øjeblikkelig aktivering – med integreret vand
- Integreret håndtag – nedsætter infektionsrisiko
- Sikker – dokumenteret sikkerhed
- Hygiejnisk – før, under og efter brug
- Enkelt – funktionelt og diskret design

Bestil dine gratis vareprøver i dag på LoFric.dk eller ring 4362 4332

Wellspect HealthCare
Roskildevej 163 | 2620 Albertslund

wellspect
HEALTHCARE

© 2014 Wellspect HealthCare, a DENTSPLY International Company. All rights reserved. 75952-DK-1405

1) Man klikker en aksel på under rattet, 2) trykker en stang med et kuglehoved på bremsepedalen, 3) sætter en ledning i et multistik og vupti: Fire-fem sekunder senere er bilen klar til afgang.

portplaner, hvorfor markedsføring og salgsaftaler nu står øverst på listen. I første omgang håber Max, at et af de store internationale udlejningsfirmaer, vil være 'first mover', så personer uden benfunktion frit kan leje en bil i alle europæiske lande. Han har selvfølgelig også planer om at vende tilbage til USA.

For Max er Click & Go ikke forbeholdt de få, der selv vil betale for en smart løsning. Vejledende udsalgspris bliver 14.800 kr. + moms inklusiv montering. Individuelle tilpasninger kan fordyre systemet lidt, men niveauet er blot et par tusinde over nuværende systemer. Læs mere: automax.dk

Genvind din funktion og få din frihed tilbage

Har du funktionsproblemer i din hånd eller dit ben på grund af en hjerneskade som f.eks. hjerneblødning, sclerose, cerebral parese eller andre centrale nervesygdomme. Det er nu muligt for dig at opnå funktion, frihed og mobilitet. Med FES (funktionel elektrisk stimulation) hjælpemiddelsystemer kan vi hjælpe dig, hvad enten det drejer sig om dropfod, dropfod kombineret med lårmuskelsvækkelse eller en paretisk hånd.

Du kan bestille tid til en klinisk undersøgelse, for at se om denne type ortose er velegnet til dig.

Bandagist Jan Nielsen – En verden fuld af muligheder

Vil du vide mere besøg www.fes-center.dk eller www.bjn.dk
– Vi vil så gerne dele vores viden!

Bandagist Jan Nielsen A/S • 33 11 85 57 • linik@bjn.dk • www.bjn.dk

Fordi livets udfordringer klares bedst i fællesskab

BPA-leverandør • Ledsagelse •
Leverandør af helhedsløsninger til den offentlige sektor

Vi står bag dig og er til rådighed med:

- Støtte, Råd & Vejledning
- Serviceordninger
- Vikardækning
- Løn & Regnskab
- Arbejdspladsvurdering (APV) og hjælp til medarbejderudviklingssamtaler (MUS)
- Fast rådgiver når du har brug for os
- Adgang til egen IT platform med timeindtastning, vagtplanlægning etc.
- Formidling og rekruttering af hjælpere
- Døgnåbent ved akut opståede situationer
- Mange års erfaring inden for branchen

Ønsker du et uforpligtende møde står vi naturligvis altid til rådighed.

INTERNET

P.P.
Handicapservice ApS

www.pphandicapservice.dk - Tlf. +45 4369 2848

E-MAIL

Kontortider: Mandag til torsdag 8.30-16.00 / Fredag 8.30-15.00

Kom ud og køre

Hos os er et handicap ingen hindring for at komme ud og køre og vi opbygger i alle bilmærker. Vi har over 35 års erfaring med indretning af handicapbiler, uanset om det er en standard eller special løsning. I dit lokale Langhøj bilhus, er der et bredt udvalg af de mest anvendte biler til afprøvning. Så kom ind og få en uforpligtende bilsnak.

Innovative hjælpemidler

Vores mission er at gøre dit liv nemmere og mere uafhængig, med smarte og innovative hjælpemidler som ikke før er set i Danmark. Vores fysioterapeut Martin Fog kommer gerne ud for en demonstration og kan træffes direkte på Tlf. 20 77 52 38. Besøg også www.langhoej-live.dk hvor du kan læse meget mere om vores hjælpemidler.

Aalborg

Jellingvej 7
9230 Svenstrup J
Tlf. 87 41 10 50

Aarhus

Hasselager Centervej 26
8260 Viby J
Tlf. 87 41 10 40

Kolding

Albuen 68 B
6000 Kolding
Tlf. 27 14 49 14

Odense

Bramstrupvej 27
5792 Årslev
Tlf. 27 14 49 14

København

Vibeholms Allé 27
2605 Brøndby
Tlf. 43 43 00 66

følg os...

www.langhøj.dk

Rob Summers var den første rygmarvsskadede (C6), der i 2009 fik implanteret epidural stimulation som led i et forsøgsprojekt.

Amerikansk forsøg med rygmarvsstimulation:

Rygmarven i stødet

Amerikansk forsøg med elektriske impulser giver rygmarvsskadede visse funktioner tilbage og giver håb for fremtiden. Dansk professor maner til besindighed.

Tekst: Bente Ovesen og Viggo Rasmussen • Foto: Kentucky Spinal Cord Injury Research Center

”Elektriske stød kan give lamme førligheden tilbage”. Sådan lød den optimistiske overskrift til en større artikel i Jyllands-Posten den 8. april. Fire rygmarvsskadede mænd havde deltaget i et amerikansk eksperiment med elektrisk stød i rygmarven på Louisville i Kentucky og California University. Et lille apparat blev opereret ind på ryggraden af mændene. Og når det blev tændt, kunne mændene pludselig både vippe med fødderne, løfte deres egen kropsvægt stående og løfte deres ben. Desuden kan mændene nu regulere deres blodtryk og kropstemperatur, selv når apparatet er slukket. Og selv om mændene ikke kan gå, er de gavnlige effekter alligevel omfattende, skriver Jyllands-Posten.

Står uden hjælp

I det amerikanske nyhedsmedie Fox News kan man læse, at eksperimentet, der har været offentliggjort i magasinet Brain, handler om at omprogrammere beskadigede nerveceller til igen at være lydhøre over for stimuli.

En af de medvirkende, Rob Summers, blev i 2006 i en alder af 20 år lam fra brystet og ned efter at være blevet ramt af en bil. Han gennemgik herefter en procedure, hvor 16 elektroder blev implanteret nederst i lænden for at

undersøge, hvorvidt elektriske impulser kunne hjælpe ham til at genvinde funktion i benene.

Kombineret med fysisk genoptræning har små elektriske stød, kendt som epidural stimulation, vist forbløffende resultater for Summers. Det første, der skete, var, at han begyndte at kunne svede normalt igen. Efter syv måneder var han i stand til at stå uden hjælp, og han genvandt selv frivillig kontrol med en vis bevægelse i benene. Alle forsøgspersoner rapporterede også om, at de genvandt en del af blære-, tarm og seksualfunktionen.

Opererer i blinde

Men træerne vokser ikke ind i himlen, siger professor Ole Kæseler Andersen, der er ekspert i bio-instrumentering og hjernens fysiologi på Institut for Medicin og Sundhedsteknologi på Aalborg Universitet:

– De opererer lidt i blinde, når de i forsøget her har sat elektroder ind på nederste del af rygmarven. Elektroderne er tilsyneladende placeret ret uspecifikt. Det giver selvfølgelig en form for aktivering, men ikke målrettet specifikke bevægelser.

– I realiteten svarer det til at fremprovokere spasmer hos rygmarvsskadede. Umiddelbart kompenserer man ikke for

det primære funktionstab. Men man skal ikke forklejne sekundæreffekten, hvis man f.eks. kan styrke blodcirkulationen og bevæge musklerne.

Kunsten er at målrette

Rygmarvsstimulation bliver i dag brugt til mange formål – eksempelvis smertelindring. Det er givetvis et af de systemer, som har været anvendt i forsøgene kombineret med nogle nye pulsformer, mener Ole Kæseler Andersen. Han forsker aktuelt i reflekssystemet neden for rygmarvslæsionen i samarbejde med Vestdansk Center for Rygmarvsskade og Aarhus Universitet.

– Vi har mange erfaringer med funktionel elektrisk stimulering fra blandt andet blærepacemakerprojektet, når det handler om det perifere nervesystem, fortæller Ole Kæseler Andersen og slutter:

– Men kunsten er at målrette stimuli i centralnervesystemet, så vi opnår den ønskede effekt.

I USA har National Institutes of Health støttet mere forskning, der skal udvikle næste generation af epidural stimulation. Læs mere og se video på: foxnews.com/health/2014/04/08/device-zapping-spinal-cord-with-electricity-helping-paralyzed-men-move-legs

NYT

Vestdansk Center for Rygmarvsskade

Så er tiden endelig kommet, hvor VCR skal flytte tilbage til renoverede og nye bygninger. Den 26. maj flytter vi sengeafdelingerne. De nye og større rammer med den større patientkapacitet indebærer bl.a., at vi er i fuld gang med at ansætte mere personale i alle faggrupper.

Foruden åbent hus den 29. august holdes officiel indvielse den 9. september med invitation af gæster til det officielle program.

Patientstøtter fra Røde Kors

Som tidligere beskrevet i RYK! magasin er vi begyndt som et forsøg at benytte Røde Kors' besøgsordning. Patienter har brugt støtterne flittigt til ture i byen og som følge til gå- og cykelture samt forskellige sociale arrangementer. De frivillige fra Røde Kors er typisk unge mennesker, der ønsker at tilbyde deres arbejdskraft som studierelevant arbejde. Indtil nu har der været én besøgende om ugen, og det har været så stor en succes, at det vil blive forsøgt udvidet til to ugentlige besøg.

Tur til VM i Rugby

I forbindelse med VM i kørestolsrugby den 4. - 10. august på Stadium Arena i Odense tager personale og indlagte patienter på bustur den 7. august. Turen arrangeres af Kimen og er gjort mulig med støtte fra Lions Club Viborg. Med turen får patienterne indblik i handicapdræt og mulighed for at se 12 af de allerbedste kørestolsrugbyhold i verden.

Mentorprojekt

Det er lykkedes Bodil Bjørnshave Noe at få bevilget de første 500.000 kr. via Tryk Fonden til en mentorordning som et pilotprojekt i samarbejde mellem VCR, Afdeling for Rygmarvsskader i Hornbæk og RYK. Der arbejdes i skrivende stund på at søge de resterende penge, bl.a. via Region Midts forskningspulje. Hele budgettet er på ca. 1 million kr. Herudover skal der søges penge hjem til en projektleder.

Bilarrangement med Kimen

Tirsdag d. 6. maj satte Kimen fokus på biler. Firmaet Handicare kom og fortalte om, hvordan man søger, og hvilke betingelser der skal opfyldes for at søge om bil. Handicare havde desuden to biler med, og medlemmer fra Kimen havde også stillet deres biler til rådighed, som de fremmødte kunne se. Arrangementet blev afsluttet med pølser. Fremmødet var stort, og vi har efterfølgende fået mange positive tilkendegivelser. Vi har derfor allerede besluttet at gentage arrangementet en-to gange om året, da det altid vil være et aktuelt emne for vores patienter.

Personalet

Invitation til åbent hus

Der afholdes åbent hus fredag den 29. august kl. 13.00 - 16.00, hvor gamle patienter og pårørende, samarbejdspartnere og andre interesserede kan se det nye hus. Vi håber at se rigtig mange.

Personalet

24 timers løb

24-timersløbet er et efterhånden hæderkronet løb rundt om Viborgs Sønderø. Sidste år havde vi desværre ikke mulighed for at deltage pga.

genhusningen, men i år er VCR med igen. Vi stiller op med et håndcykelhold med "gamle" og nye patienter samt et personalehold med alle faggrupper. Det er tradition, at personalet overnatter i telte, mens patienterne overnatter i fysioterapisalen. Arrangementet er en vigtig begivenhed. For personale er det en god måde at mødes tværfagligt uden for de arbejdsmæssige rammer i et sjovt døgn med fysisk aktivitet og mulighed for at gense "gamle" patienter. De indlagte patienter får mulighed for at møde "gamle" patienter, der kan videregive deres erfaringer. Tilmelding til 24-timersløbet den 9.-10. august hos Jørgen Vibjerg på: joergen.vibjerg@midt.rm.dk eller tlf. 7844 6170.

Jørgen Vibjerg

Penge til prøvehandlinger

Vestdansk Center for Rygmarvsskades igangværende projekt om mere sammenhængende forløb og patientinddragelse har fået 400.000 kr. fra Region Midtjylland til kompetenceudvikling og afvikling af projektet. Det er en kæmpe gevinst for projektet, at vi nu har midler til at uddanne personalet, så de er godt klædt på til de udfordringer, der er i forbindelse med at skabe sammenhæng i meget komplekse og lange forløb. Derudover er der givet 310.000 kr. til Neurologisk Afdeling til et bil-projekt om koordinering af arbejdsgange og god kommunikation. VCR deltager også i dette og integrerer det i hovedprojektet.

Randi Stensgaard og Dorte Hofmann

Robot-arm

På Vestdansk Center for Rygmarvsskade har ergoterapien fået en robotarm til brug i træningen.

Tekst: Susanne Berner Nielsen

Ergoterapien har fået bevilliget en Armeo Spring robottræningsarm af Region Midtjyllands Anskaffelsespulje. Armeo Spring produceres af det schweiziske firma Hocoma. Vi forventer, at patienter med tetraplegi kan få stort udbytte af at træne med robotarmen, der giver mulighed for at træne sammensatte bevægelser i arme og hænder, selv med en meget nedsat muskelfunktion. Armeo Spring kan indstilles, så den "hjælper" patientens arm, i det omfang patienten har brug for det.

Træningen foregår i kombination med et udvalg af computerspil, som styres af armens bevægelser. Opsætning og oplæring af ergoterapeuterne vil foregå i den første uge af juni, hvor vores to ressourcepersoner, Louise Kvist og Lene Laier, vil drage til Hornbæk. Her vil ergoterapeuterne velvilligt delagtiggøre dem i deres erfaringer. Senere på ugen vil firmaet Hocoma stå for undervisning på VCR. Vi forventer at være klar til at tilbyde træning med Armeo Spring hurtigst muligt efter.

VCR på ISCoS

Forsknings- og Udviklingsafdelingen på VCR har fået optaget fire poster på den internationale rygmarvsskadekongres ISCoS, der bliver afholdt den 31. august til den 4. september i Maastricht i Holland. Posterne er: "Management of urinary dysfunction after traumatic and non-traumatic spinal cord injury in Norway" af Tina Rekand fra Norge og Ellen Merete Hagen fra VCR.

"Spinal cord injury in children and adolescents: identifying research priorities through an international service user survey", som er blevet til i et stort europæisk samarbejde under ledelse af Joost Van Middendorp.

"Coherence and patient empowerment in the rehabilitation process" af Dorte Hoffmann og Randi Steensgaard.

"Ambulatory Blood Pressure Monitoring in Spinal Cord Injury" skrevet af Ellen Merete Hagen, Jørgen Vibjerg og Rikke Middelhede. Vi glæder os til at præsentere dem i Maastricht. Interesserede kan kontakte Forsknings- og Udviklingsafdelingen for yderligere information på joergen.vibjerg@midt.rm.dk

Jørgen Vibjerg

Forskningens dag og døgn

I april blev der holdt Forskningens Dag og forskningens døgn på Regions Hospitalet i Viborg. Forsknings- og udviklingsafdelingen ved VCR præsenterede ni poster om tiltag i afdelingen på Forskningens Dag. Posterne var repræsenteret tværfagligt bredt, og Bodil Bjørnshave Noe havde en mundtlig præsentation af sit studie "The incidence of traumatic spinal cord injury in Denmark 1990-2012: A hospital-based study". Fysioterapien slog dørene op til Forskningens Døgn for

alle interesserede borgere og fremviste gangrobot, FES-cykel og trykmålingsudstyr, og der blev mulighed for at spørge ind til udstyret, og hvad det vil sige at have en rygmarvsskade.

Jørgen Vibjerg

Jørgen Vibjerg

ADVOKAT HELGE ARNT

VOGNMAGERVEJ 14 - HMN NATURGAS bygning - 8800 VIBORG

**Erstatningssager igennem 30 år for:
Paraplegikere og Tetraplegikere**

ADVOKAT MED MØDERET FOR
LANDSRET OG HØJESTRET
Tlf. 86 62 58 55

Kontortid kl. 09.00-12.00 og 13.00-16.00
Fredag kl. 09.00-12.00 og 13.00-15.00

NYT

Afdeling for Rygmarvsskader

Hele foråret har der været stor aktivitet i vores brugergrupper til det kommende neurorehabiliteringshus i Glostrup. Der er i alt seks grupper, der arbejder med følgende områder: sengeafsnit, træningsfaciliteter, forskning og ambulatorier, udearealer, logistik og forsyning samt teknik. Vi har både ansatte og personer med rygmarvsskade med i grupperne, der lægger en stor arbejdsindsats, da det er nu, løbet skal køres med henblik på at få indflydelse på det kommende byggeri. I grupperne deltager desuden ansatte fra Afdelingen for Traumatisk Hjerneskade på Hvidovre Hospital, Udefunktion fra Glostrup Hospital, Neurologisk Afdeling på Glostrup Hospital, driftsafdelingen på Glostrup samt medlemmer fra arkitektgruppen.

Afskedsreception

Hanne Gregersen holdt afskedsreception den 25. april, og der var mange fremmødte gæster fra både Glostrup Hospital, den tidligere centerdirektion fra Rigshospitalet, repræsentanter fra RYK, ansatte og tidligere ansatte på Afdeling for Rygmarvsskader samt familie. Det var en fin afslutning på en lang karriere.

Ny ledelse

Der har også været ansættelsessamtaler til den kommende ledende oversygeplejerske. Den 1. juni starter Hanne Folden Lindholdt, som har erfaring som ledende oversygeplejerske fra Bornholms Sygehus. Afdelingsledelsen på Afdeling for Rygmarvsskader vil fra 1. juni således bestå af ledende oversygeplejerske Hanne Folden Lindholdt, ledende terapeut Mette Molin samt ledende overlæge Birgitte Hansen.

Hornbækgruppen

I slutningen af februar havde Hornbækgruppen inviteret Jeppe Kerckhoff, der er socialpolitisk konsulent i Dansk Handicap Forbund, til at holde et oplæg i Ergoterapien. Og i april var Anders Lehmann inviteret til at komme og fortælle om sin båd WAVESTER, der er specialindrettet, så han kan styre den fra sin elstol.

Personalet

Afskedsreception

Efter 41 års ansættelse er funktionschef og ledende ergoterapeut Hanne Gregersen stoppet på Afdeling for Rygmarvsskader. Ved en afskedsreception i slutningen af april fik personale, tidligere personale, ledelse på Glostrup Sygehus og Rigshospitalet samt RYK mulighed for at takke for de mange år og bringe lykønskninger til tiden, der venter foran. Talerne vidnede om mange års trofast tjeneste og engagement, og der var mange rosende ord til Hanne som kollega, samarbejdspartner og faglig kapacitet.

RYK var også til stede, og tidligere bestyrelsesmedlem og medlem af Hornbækgruppen Jens Bo Sørensen, takkede i sin tale for mange års godt og givende samarbejde med RYK.

– Du har gjort en stor indsats for Hornbæk, for det kommende byggeri i Glostrup og for os. Vi vil savne dig.

I sin tale foreslog han med et smil, at RYK kunne overtage hendes kontor.

– Så vil jeg foreslå at du bliver aktiv i RYK, Hanne – så kan du få dit gamle kontor tilbage!

RYK! magasin ønsker Hanne god vind i hendes nye arbejdsfri tilværelse.

BB

Ny ledende oversygeplejerske

Afdeling for Rygmarvsskader i Hornbæk får en ny ledende oversygeplejerske med stor ledelseserfaring, når 54-årige Hanne Folden Lindholdt bliver en del af afdelingsledelsen 1. juni. Hun har bl.a. været oversygeplejerske på akutområdet og i anæstesi på Bornholms Hospital, ligesom hun har en mastergrad i sundhedsledelse. Hanne Folden Lindholdt kommer fra en stilling som sektionsleder i Den Præhospitale Virksomhed.

– Jeg glæder mig til at være med til at lede en afdeling, der løser en vigtig specialopgave for hele Østdanmark, siger Hanne Folden Lindholdt, der også ser frem til at være en del af processen med indflytning i det nye neurorehabiliteringshus på Glostrup Hospital i 2018.

– Jeg vil være med til at fastholde og udvikle den høje kvalitet i tilbuddene til patienterne både op til og efter flytningen. Afdelingsledelsen på Afdeling for Rygmarvsskader vil fra 1. juni bestå af Hanne Folden Lindholdt, ledende terapeut Mette Molin samt ledende overlæge Birgitte Hansen.

BB

Ventetid til kontrol

Rygmarvsskadede i Østdanmark må i dag vente op til fire år på kontrol. RYK! magasin har talt med Birgitte Hansen, der er ny administrerende overlæge på Afdeling for Rygmarvsskader.

Tekst og foto: Birgitte Bjørkman

delse på bemandingen i ambulatoriet, som i dag ikke er gearet til at klare en 2-årig kontrol af rygmarvsskadede bosat i Østdanmark.

Mere kompleks gruppe

Dertil kommer en øget tilgang af patienter, der desuden er blevet mere komplekse i de senere år.

– Vi har patienter med rygmarvsskade pga. cancer, og vi har mange ældre patienter, der har fået deres rygmarvsskade sent i livet. Denne patientgruppe kræver langt mere omfattende behandling og kontrol, fortæller Birgitte.

Foruden de almindeligt kendte komplikationer og senfølger af en rygmarvsskade, som behøver rutinemæssig kontrol, så støder der også kemobetingede og aldersbetingede helbredsproblematikker til. Men bevillingen af lægebemandingen tager ikke hensyn til den ændrede og mere komplekse patientgruppe, der kræver mere tid.

– Og hver gang et kontrolbesøg tager længere tid, bliver ventetiden længere for de øvrige, der venter på tid til kontrol, forklarer Birgitte Hansen.

Også Birgittes egen nyudnævnte stilling som administrerende overlæge har skubbet til den i forvejen lange venteliste. En del af hendes arbejdstid er nu øremærket administration og ledelse på Afdeling for Rygmarvsskader, hvilket er timer, der tages fra patientbehandlingen på både sengeafsnittene og i ambulatoriet.

Benhård prioritering

I 2012 blev kvoten for antal udnyttede sengepladser i Hornbæk ikke opfyldt, hvilket også har givet efterdønninger, både i Hornbæk og i ambulatoriet.

– Det gav sidste år et antal % færre personaletimer spredt over alle faggrupper, hvilket også får indflydelse på ambulatoriet, fortæller Birgitte og forklarer: – Hvis vi mangler lægebemanding i

Hornbæk, f.eks. ved sygdom, må vi tage den fra ambulatoriet. Det er behård prioritering men den er nødvendig. Ikke mindst når kvoten for indlæggelser i 2013 blev opfyldt med 108 %. Så giver regnskabet underskud... vi kan ikke få enderne til at hænge sammen.

At den ene læge er en såkaldt uddannelseslæge, gør det ikke altid nemmere. – Vi prioriterer at give nyuddannede læger mulighed for at arbejde her – på den måde kan vi sende "diplomater" ud på landets sygehuse, når de senere ansættes andre steder, forklarer Birgitte og fortsætter:

– Men de kan f.eks. ikke overlades enesansvaret på sengeafsnittet i Hornbæk. Det betyder, at hvis den anden læge, der har vagt, melder fravær, må vi i stedet tage lægen fra ambulatoriet, så uddannelseslægen ikke står alene med sengeafsnittet.

Almindelig visdom

Det er almindelig viden, at rutinemæssige, forebyggende kontrolbesøg er vigtigt og nødvendigt.

– Det er sund logik – for opdager

– Hvis vi mangler lægebemanding i Hornbæk, må vi tage den fra ambulatoriet. Det er behård prioritering, men den er nødvendig.

man f.eks. begyndende nyresvigt i tide, kan man undgå en fordyrende, livslang behandling og ikke mindst at den pågældende patients livskvalitet forringes.

Det erfarede man i Finland, hvor man undrede sig over, at gennemsnitsalderen blandt rygmarvsskadede var langt lavere – op til 10 år – end i de øvrige nordiske lande.

– Man fandt efterfølgende ud af, at størstedelen af de finske rygmarvsskadede slet ikke blev fulgt op efter udskrivelsen,

Intervaller mellem indkaldelser til den livslange kontrol af rygmarvsskadede er to år. Eller rettere: Sådan har det været gennem årtier, men i de seneste år er intervaller mellem indkaldelser i Østdanmark skredet stille og roligt: To er blevet til tre, og nu går der fire år, før rygmarvsskadede bliver indkaldt til kontrol.

Nedskæringer gennem 20 år

– Ja, det er en kedelig kurve. Det er vi kede af, og det skal der rettes op på. Vi har fået bevilget en lægestilling på fuld tid, der snarest skal besættes. Men for at regnskabet skal gå op, skal vi have bevilget en fuldtidsstilling mere.

Birgitte Hansen, der er administrerende overlæge, forklarer, at en lang række forhold har haft indflydelse på den øgede ventetid til kontrol.

– Gennem de sidste 20 år er vi – på lige fod med andre hospitalsafdelinger – blevet pålagt væsentlige, årlige besparelser.

Afdeling for Rygmarvsskader har i alle årene måttet tåle en årlig 2 % beskæring af budgettet, effektiviseringskrav og andre besparelser. Og det er på et område, hvor effektivisering svært lader sig gøre. Sammen med ændringer i ansættelsesforholdene blandt lægerne på afdelingen har det haft stor indfly-

fortæller Birgitte og pointerer:

– Det bekræfter, at fravær af kontrol kan få store konsekvenser. Nu har man indført rutinemæssig kontrol i Finland.

Det hænger ikke sammen

Tilbage til de danske forhold ser Birgitte alvorligt på det store skred i intervallet mellem den rutinemæssige kontrol.

– Antallet af rygmærskadede er stigende, og det er en kompleks patientgruppe, personalet står over for i dag. Dertil kommer dem, der får senfølger og komplikationer efter mange år som rygmærskadede. Men personalenormeringen er ikke fulgt med. Det betyder blot flere og flere patienter med dertil mere omfattende kontrol, uden at vi har fået flere personaletimer. Det hænger ikke sammen.

Håb for fremtiden

Birgitte har da også ønsker til den fremtidige bemanning på Afdeling for Rygmærskader:

– Jeg håber, at vi snarest får besat den opsatte fuldtidsstilling samt får bevilget yderligere en lægestilling, så vi kan få puklen væk og igen indkalde til 2-årige kontrolbesøg.

Det er også Birgittes håb, at kontrolbesøgene på sigt kan udvides med tjek af osteoporose og den nyopdagede senskade hos rygmærskadede, diabetes 2.

– Lige nu kan den afsatte time til kontrol ikke tilgodeses en udvidet undersøgelse, men det vil være optimalt, at vi på sigt får mulighed for også rutinemæssigt at screene for knogleskørhed og diabetes hos rygmærskadede, fastslår den nye administrerende overlæge.

Afdeling for Rygmærskader har ambulatoriefunktion både på Glostrup Hospital og i Hornbæk. Patienter, der kun skal til lægesamtale og urologisk kontrol, henvises til Glostrup Hospital. Patienter, der forventes at få brug for en tværfaglig kontrolindsats, f.eks. pga. sår- eller mobilitetsproblemer, eller som skal til halvårlig kontrol, henvises til Hornbæk, hvor man kan tilbyde den "fulde pakke".

Afdeling for Rygmærskader har fire fuldtidsansatte og en deltidsansat læge til 42 indlagte patienter, ambulatorium med omkring 1.800 kontrolpatienter samt tilsyn på en række afdelinger på Rigshospitalet.

Invitation til sensommermøde:

Brunch, film og debat

RYK afholder to store sensommer-bruncharrangementer med Coloplast som vært. Kom og se den fantastiske spillefilm om Sir Ludwig Guttmann, der revolutionerede behandlingen og rehabiliteringen af rygmærskadede, og deltag i en debat om den kommende behandling, rehabilitering og kontrol.

Tekst: Birgitte Bjørkman

Coloplast er vært for RYKs to sensommer-bruncharrangementer i september. Med arrangementerne ønsker RYK at sætte fokus på vigtigheden af den specialiserede og centraliserede behandling af mennesker med rygmærskader. Fokus er vigtigt netop i denne tid, hvor vi ser lange ventetider til rehabilitering i vest og lange ventetider til kontrol i øst.

Arrangementerne indledes med den engelske film *The Best of Men*. Filmen skildrer Dr. Ludwig Guttmann, der ankommer til Stoke Mandeville under 2. verdenskrig. Her igangsætter han en systematiseret behandling og rehabilitering af de indlagte rygmærskadede krigsveteraner, hvilket bliver starten på den specialiserede behandling og rehabilitering af mennesker med rygmærskade, som vi kender i dag.

Efter filmen er der inviteret til debat om fremtidens behandling, rehabilite-

ring og kontrol. I panelet har vi inviteret repræsentanter for regionerne, ledelsen på centrene og RYK. RYK håber, at debatten vil give forståelse for vigtigheden af den specialiserede indsats, så vi i fremtiden undgår unødige ventetider, som risikerer at blive omkostningsfulde; både for samfundet og for den enkeltes livskvalitet.

Coloplast er vært og byder på en lækker brunch. Under filmen er der naturligvis popcorn og sodavand til alle.

RYK udsender indbydelse til alle medlemmer primo august.

TID OG STED:

Østjylland: Lørdag den 6. september, Coloplast, Humlebæk

Vestjylland: Søndag den 14. september, Vingsted Hotel & konferencenter, Vejle
Begge dage kl. 10:00-15:00.

Specialiseret behandling i Sverige demonteres:

Spredt behandling

Tekst: Birgitte Bjørkman

Systemtænkning savnes i svensk rygmarsvsskadebehandling. Det mener to anerkendte svenske læger, der bringer et debatindlæg i det svenske blad Neurologi.

Internationalt er der stor enighed om organisering af effektiv og specialiseret rygmarsvsskadebehandling. Men mærkeligt nok er det enklere at indføre systematiseret behandling i Sydafrika end i Sverige, påpeger Richard Levi og Göran Lagerström, der begge har været aktive inden for rygmarsvsskadebehandling i Sverige i flere årtier.

På trods af at der er gået 70 år siden den anerkendte læge, Sir Ludwig Guttmann revolutionerede rygmarsvsskadebehandlingen med enkle rehabiliteringsmedicinske principper gennem systematiseret, forebyggende behandling og dermed ikke blot vendte 80% dødelighed til 80% overlevelse, men også rehabiliterede patienterne til et selvstændigt liv, så må de to svenske læger stille spørgsmålet: Er de 70 år gamle principper blevet etableret rutine i Sverige? Deres svar er nedslående, for de kan kun svare: "Delvis".

De store, internationale organisationer ISCOS (International Spinal Cord Society) og Asien (America Spinal Injury Association) har udviklet et konsensusdokument med klassifikation og bevisbaserede behandlingsprogrammer, herunder etablering af højt specialiserede centre. I de nordiske lande, herunder Danmark, er behandling og rehabilitering centraliseret på nogle få enheder i landet. Men overraskende ikke i vores naboland Sverige.

Professor Richard Levi og formand for Stiftelsen Spinalis, Göran Lagerström skriver, at det ikke er på grund af mangel på initiativer, men på grund af politiske barrierer. På trods af en række tiltag gennem årene savnes fortsat en tydelig og formaliseret centralisering af behandling og rehabilitering af rygmarsvsskadede i Sverige. De påpeger, at "ulykkeligvis har de seneste år vist en trend i modsat retning, og i visse tilfælde kan man tale om en ren demontering af tidligere velfungerende spinalenheder". Mens nabolandene Norge, Danmark og Finland har en fortsat udvikling, der går i Sir Ludwig Guttmanns fodspor, mener de svenske læger, at Sverige er ramt af landstingets politik, og de beretter om, at patienter med rygmarsvsskader bliver spredt til et stort antal mindre sygehuse i Sverige for rehabilitering.

Imens kan man se til fra denne side af sundet, at vores broderland ruller udviklingen årtier tilbage.

Det er Richard Levi og Göran Lagerströms erfaring og overbevisning, at "de grundlæggende principper for en god rygmarsvsskadebehandling er velkendte, afprøvede og empirisk bekræftede". På den baggrund konkluderer de, at "en fortsat opdelt og decentraliseret behandling i Sverige er at betragte som uetisk".

Neurologi Sverige nr. 1. årgang 2014. Den fulde artikel kan læses her: spinalis.se

Hverdagsklumme:

En sommer, jeg husker

Sommeren står for døren. Vi har knap afsluttet sidste vers af "Kom, maj, du søde, milde", før vi skal lægge stemmebåndet om til "Midsommervisen" og "Du danske sommer, jeg elsker dig".

Det vækker minder om den forgangne sommer i 2005. En sommer jeg specielt husker. Det var den sommer, jeg skvattede over en marktromle og blev tetraplegiker.

Jeg var til selskab på en gård med syv skolekammerater plus fruer. Vi er kammerater tilbage fra 1945. Da vi brød op ved midnatstid for at gå over marken til vores biler, var det bælgmørkt. Jeg gik ved siden af værten, der pludselig sagde: "Hov Pete, der skal du ikke gå, for der er en marktromle". Det var der!!! Den snublede jeg over og slog hovedet mod trækstængerne af jern. Dér lå jeg, med hul i hovedet, og en brækket rygsøjle, men ved fuld bevidsthed.

De næste fem måneder på Rigshospitalet var, trods omstændighederne, både minderige og fornøjelige. På Respirationscenter Øst var der dengang en fantastisk korpsånd og sammenhold blandt personalet. Sygeplejerskerne opmuntrede patienterne, og vi tog også gas på dem. Vittighederne fløj over sengehestene, men jeg må indrømme, at sygeplejerskernes jokes sjældent kom over bæltestedet. Jeg har stadigvæk kontakt og får besøg af flere af dem.

Sensommeren tilbragte jeg på "Hornbæk Badehotel" ligesom mange af mine handicapkollegaer sikkert også har. Afdeling for Rygmarsvsskader er stadig et "hotel", i og med at man kan få en seng og mad ... nu oven i købet gratis. Jeg husker, at det nuværende fælles træningslokale i min ungdom havde nedsænket gulv. Her dansede unge og ældre til levende musik fra orkesteret på balkonen. Nu tripper de heldige patienter, som kan stå på benene, kraftigt støttet af deres partner i hvid kittel. Efter ihærdig indsats fra patient og fysioterapeut lykkedes det ofte, på forbavsende kort tid, at få skik på trinene, så de til sidst mindede om rigtige dansetrin.

Det er nu ni somre, siden jeg faldt over marktromlen og lev ejer af en eldrev, motoriseret stol. Mine somre har siden fået andre vilkår, men det har ikke forhindret min kone og mig i at køre ud i det blå med kurs mod gode sommeroplevelser.

Jeg synger stadig med på "Du danske sommer, jeg elsker dig".

God ferie!

Pete Roepstorff

Kano og kajaksejlad:

En unik oplevelse

- Den weekend står stadig som noget ganske særligt. Jeg blev helt høj af det og smilede hele vejen hjem fra Falsled til Aarhus.

Det fortæller Lotte Tobiasen om den sensommerweekend sidste år, hvor hun deltog i en workshop om kano- og kajaksejlad af Dansk Kano og Kajak Forbund.

Tekst: Mikkel Bundgaard

Foto: Malene Hjorth, Dansk Kano og Kajak Forbund

- Der var så mange elementer i den oplevelse, som gjorde den helt unik. Det at være fysisk aktiv på præcis det niveau, man selv ønsker. At være meget tæt på naturen og opleve den meditative ro, som en tur på vandet kan give samtidig med det sociale samvær, som bare var super hyggeligt, fortæller Lotte Tobiasen, der i august sidste år deltog i en workshop om udfordringer, løsninger og erfaringer, når mennesker med handicap skal ro kano eller kajak. Bag workshoppen stod Dansk Kano og Kajak Forbund.

På lige fod

Lotte, der er gående paraplegiker, oplevede, at det var relativt problemfrit at komme på vandet.

- Jeg har brug for god støtte i lænden, men med lidt snilde og fantasi blev det fikset. Derudover skal jeg have en hånd, når jeg skal i kanoen eller kajakken. Det er meget muligt, at det ikke ser så fint ud, når jeg skal op og i, men når jeg først sidder der, føler jeg mig helt "normal" og på lige fod med de andre. Jeg tror faktisk, det var noget af det, der var med til at gøre oplevelsen meget positiv, fortæller Lotte og forklarer:

- Det er fedt at vide, at her er en aktivitet, som man kan deltage i gennem en almindelig klub eller sammen med familien uden, at der skal tages de store hensyn til ens handicap.

Lotte prøvede både kajak og kano.

- Det er to forskellige ting, og jeg ved

Hvordan?

Som udgangspunkt kan alle komme i en kano eller kajak. For personer med nedsat armfunktion findes der løsninger, der gør det muligt at kunne ro/padle selv. Både kano og kajak kan ofte med relativt simple foranstaltninger indrettes, så man kan sidde godt og sikkert. Kan man ikke selv forflytte sig, findes der mobile lifte. Er armfunktionen (meget) dårlig, er det nødvendigt, at der er en anden person med, som kan ro/padle.

faktisk ikke, hvad jeg bedst kan lide. Jeg sidder helt klart bedst i en kano, fordi sædet er højere, hvilket er bedre for mine ben. Men en kajak er lidt mere udfordrende og dermed nok også bedre fysisk træning for mig.

Alle kan komme tæt på naturen

- Kano og kajak er for mig at se genialt, fordi det er aktiviteter, man kan dyrke som en sport, eller "bare" som en dejlig familieaktivitet eller på ferier. Der er mange, som føler sig begrænsede i forhold til at komme ud i naturen og

Lotte Tobiasen, der er gående paraplegiker, oplevede, at det var relativt problemfrit at komme på vandet.

lave nogle ting med deres børn. Det er ærgerligt, hvis man på forhånd afskriver muligheden, fordi man tænker, at det rent praktisk ikke kan lade sig gøre. Lotte var også imponeret over at se, at personer med omfattende funktionsnedsættelser kan komme i en kano eller kajak.

- Kan man ikke bruge sine arme, kan man selvfølgelig ikke ro eller padle, men så kan man sidde tilbagelænet midt i kanoen og lade sig føre frem som en anden konge. Det er en genial måde at komme helt tæt på naturen på.

Hvor der er vilje

Lotte slutter med en opfordring:

- Jeg synes, det er så vigtigt, at alle rygmarvsskadede introduceres til de muligheder, der er for at dyrke en sport og færdes i naturen. Workshoppen viste mig, at hvor der er vilje, er der vej. Dansk Kano og Kajak Forbund og et firma som Handikano har viljen. Så håber jeg bare, at der er mange, der har lyst til at følge vejen.

Workshoppen lagde kimen til det friluftsansatte arrangement, som RYK og Vestdansk Center for Rygmarvsskade afholder den 30. august i samarbejde med Handikano. Læs mere på side 34 og i folderen, der er vedlagt RYK! magasin.

Hvorfor?

Fordi sporten

- kan dyrkes alene eller sammen med andre
- er for både motionister og konkurrence-mennesker
- giver mulighed for både socialt samvær og meditativ afslapning
- giver enestående natur- og friluftsoplevelser
- kan dyrkes af alle, både børn og voksne
- for manges vedkommende (med nogen armfunktion) kan dyrkes på lige fod med andre og i almindelige klubber
- er super god fysisk træning.

Fokus på inklusion

Dansk Kano og Kajak Forbund vil gerne dele de mange gode oplevelser, som kano og kajak giver uanset funktionsnedsættelse. Derfor har forbundet nedsat en arbejdsgruppe, som arbejder med at løse de udfordringer, der kan være, således at alle klubber får den bedste støtte og vejledning. Arbejdsgruppen afholdt i august 2013 en workshop i Falsled, hvor der blev udviklet løsninger og udvekslet erfaringer. Succesen gen-tages den 23.-24. august i år. Kontakt Malene Hjorth, DKF, på 4326 2085 for yderligere oplysninger.

Kajaksport er perfekt

Tekst: Lotte Tobiasen

Foto: Malene Hjorth, Dansk Kano og Kajak Forbund

- Fedt med en sport, der ikke er specialtilpasset!

Ordene er Christian Illums, og de bliver sagt med eftertryk. Han sidder i kørestol på grund af en rygmarvsskade, og det er tydeligt, at deltagelse i aktiviteter sammen med mennesker uden handicap er vigtig for ham.

- At ro kajak er en fed sport. Den kombinerer naturoplevelser med fysisk aktivitet uden at være konkurrencepræget. Det kan jeg rigtig godt lide, fortæller Christian.

Problem med støtte blev løst

Christian var med på Dansk Kano og Kajak Forbunds workshop i august og oplevede, at det sagtens kan lade sig gøre at ro kajak, når man er paraplegiker.

- Jeg kan selv forflytte mig over i kajaken, når den ligger på stranden, og jeg fik også på forskellig vis etableret den støtte, der er nødvendig, fordi min balance er så dårlig. Det var løsninger, der blev opfundet på stedet, så de var ikke holdbare i længden, men jeg tror på, at man sagtens kan lave et sæde, der passer, hvis man bare bruger lidt tid på det.

- Jeg vil kunne dyrke den stort set uden hjælp, og så tror jeg i øvrigt, det er sundt for begge parter, at vi, der har et handicap, kommer ud blandt såkaldt almindelige mennesker, fortæller Christian Illum.

Kan dyrkes næsten uden hjælp

Når tiden en gang rækker, vil Christian gerne ro kajak i en almindelig klub.

- Det er vigtigt for mig, at jeg ikke lever isoleret i en verden, hvor mit handicap definerer alle aktiviteter. Hvad det angår, er kajaksporten perfekt. Jeg vil kunne dyrke den stort set uden hjælp, og så tror jeg i øvrigt, det er sundt for begge parter, at vi, der har et handicap, kommer ud blandt såkaldt almindelige mennesker.

Fakta om Handikano

Erik og Bo, der tilsammen er Handikano, har én mission med deres virksomhed: at nulstille handicappet for en stund og at skabe plads til eventyret.

Handikano er den slags virksomhed, der giver ordene "intet er umuligt" en ramme, der er til at forstå: friluftsliv for alle. Her gøres drømmen til din helt egen oplevelse, om nødvendigt med specialudstyr, så alles vilkår er mødt og taget hensyn til. Og alle er velkomne: enkeltpersoner og grupper, institutioner og private, små og store, unge og ældre.

Handikano har specialiseret sig i friluftsliv, udstyr og individuelle løsninger til mennesker med særlige behov. De tilbyder dags- og døgnarrangementer spækket med oplevelser – lejrLiv, bål, kanosejlad, træklating, svævebaner og kæmpegynger og meget mere. De afholder kurser og uddannelse i bl.a. træklating. De gør deres viden tilgængelig i form af konsulentytelser til institutioner, kommuner og regioner. Og da det har vist sig, at mange af deres kunder mangler mobilt udstyr til lift- og forflytning, udvikler Handikano egne løsninger. De forhandler også en terrængående kørestol samt vakuumpuder til lejrning og stabilisering. Alt dette med målet at gøre naturens og friluftslivets store oplevelser tilgængelige for alle, og altid tilpasset den enkeltes behov.

I erkendelsen af at virksomhedens profil er løbet fra navnet Handikano, skifter de i løbet af sommeren navn til ditfriluftsliv.dk.

Vil du vide mere? Kontakt Erik Derau på erik@handikano.dk eller tlf. 3029 5304. Eller se mere på: Handikano.dk - [Facebook.com/handikano](https://www.facebook.com/handikano) - [Instagram.com/handikano](https://www.instagram.com/handikano) - [HandiGear – kanal på YouTube](https://www.youtube.com/channel/UC...) LT

Rahabilitering og kajak

På Afdeling for Rygmarvsskader i Hornbæk har man i nogle år med stor succes brugt kajakroning i genoptræningen. På Vestdansk Center for Rygmarvsskade ønsker man også at integrere kajakroning i rehabiliteringen.

Adgang til naturen

Som kørestolsbruger og gangbesværet jubler man, hver gang at der etableres egnede stier og vandreruter, fugle- og udkigstårne og toiletter.

Tekst: Birgitte Bjørkman

Råbjerg Mile

Også denne sommer laver Naturstyrelsen kørestolsbane i Råbjerg Mile. Råbjerg Mile står som et monument over sandflugthistorien på Skagens Odde, og det er en fantastisk naturoplevelse. Det er 6. år i træk, at den 400 meter lange bane bliver lagt ud for gæster i kørestol. Banen er til rådighed den 16. - 21. juli. Der er handikaptoilet ved P-pladsen. Det anbefales, at man har egen skubber med. BB

Naturpark Åmosen

Naturpark Åmosen i Vestsjælland er Danmarks første naturpark. Den udgør en sammenhængende, "fugtig" landskabskorridor bestående af ådale, søer og moseområder, som strækker sig 45 km igennem et kuperet morænelandskab. Naturparken har et samlet areal på ca. 8000 ha. I naturparken er der anlagt en tilgængelig sti fra p-pladsen til formidlingscenteret Fugledegård samt til en observationsplatform ved bredden af Tissø. Der går kvæg på området, og for at holde kvæget i foldene ude er der opsat klaplåger, der er lidt tunge. Ved fugletårnet er terrænet ujævnt. Det er muligt at køre ind i fugleskjul via en træbro, hvor der er en fantastisk udsigt over Tissø. I parkens formidlingscenter forefindes to handikaptoiletter. Udendørs er der også en toiletbygning med adgang. Shelter i parken kan benyttes af kørestolsbrugere. Læs mere på <http://naturparkaamosen.dk>

Udkigstårn med elevator

På heden i Kongenshus Mindepark i Viborg indviede man i efteråret sidste år et udkigstårn med elevator. Det seks meter høje udkigstårn, der er udstyret med elevator, giver besøgende i kørestol og med gangbesvær mulighed for at komme op i tårnet og få et flot kig til den 1.200 hektar store hede, der giver en fornemmelse af fordums ødemark med vidt udsyn til alle sider. Kongenshus Mindepark er et af landets største hedearealer og har et helt særligt plante- og dyreliv, som kræver pleje og beskyttelse; bl.a. plejes heden med over 1.000 græssende får, hvilket er Nordens største fåreflok. Der er afmærkede vandreruter på heden, bl.a. en handicapvenlig rute på 1,5 km. I mindeparkens Naturcafé og ved Kongenshus Kro og Hotel forefindes handikaptoilet. Den samlede pris for projektet er løbet op i næsten 3 mio. kr., der kommer fra forskellige fonde og offentlige puljer. Ud over tårnet skal pengene bruges til bl.a. informationstavler. Læs mere på kongenshus.dk

Tilgængelig sti ved Esum

Naturstyrelsen Nordsjælland åbnede i 2012 en tilgængelig sti ved Esum. Stien er 1,5 km lang og går gennem Esum Møllegård, videre gennem skoven og langs marken. Undervejs er der opstillet tre bænke med ryg- og armlæn. Det anbefales at tage ruten i retning imod uret for ikke at starte turen med en stigning. Udgangspunktet er p-pladsen ved Esum Kloster og Møllegård. En folder om stien kan man hente på naturstyrelsen.dk

Det er generelt svært at finde god oversigt og information om tilgængelighed til naturen. Det er ofte spredt og tilfældigt, desværre. danmarksnationalparker.dk glimrer med fravær af information. På naturstyrelsen.dk gemmer info sig under "naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/aktiviteter/for-handicappede" og "udinaturen.dk", hvor man f.eks. kan finde egnede vandreruter. Må information og politik være langt mere synlig, så det bliver nemt og enkelt at finde adgang til naturen. BB

Servicehund:

Hjælp på fire

Henrik Aundal er én af dem, der har fået en servicehund. Labradoren Paula er hans trofaste hjælper i dagligdagen, og det bliver til mange opgaver i løbet af en dag, når skraldeposen skal bæres ud, tasken skal hentes på bagsædet, eller når der skal hidkaldes hjælp.

En sort labrador-tæve er Henriks Aundals servicehund. Det har hun været i snart to år, og de er blevet en vigtig del af hinandens liv.

– Paula skaber liv i mit hjem. Når jeg kommer hjem fra mit arbejde, tager hun imod mig. Lykkelig og glad og med en sko eller sok i munden og logrende med hele kroppen. Så kan man da kun blive i godt humør, fortæller Henrik. Og det er han ikke alene om.

– Når mine to døtre er hos mig, går de ud og åbner postkassen, og Paula bærer posten og avisen ind til mig. De elsker Paula, og det er gensidigt.

Hjulpet mig i gang igen

48-årige Henrik fra Skovlunde er en aktiv mand med mange interesser og en stor omgangskreds. Til daglig er han ansat i et fleksjob som kemotekniker i udviklingsafdelingen på Novo Nordisk. Derudover træner han på PTU motionscenter, spiller kørestolsrugby i Copenhagen Ballcrackers og kørestolsbasketball i Lavia i København. Og når tiden tillader, træner han også på sin racerhåndcykel. Gerne en gang om ugen. Men sådan var det ikke i starten efter ulykken tilbage i 2009, hvor Henrik forulykkede på sin cykel og blev rygmarvsskadet.

– Jeg har altid været meget ude og dyrket meget sport, men efter min ulykke gik jeg lidt i stå. Paula har hjulpet mig i gang igen. Hun får mig ud flere gange om dagen, fortæller Henrik, der siden han fik Paula har nydt deres ture og årstidernes skiften; ofte med den påspændte håndcykel, som han bruger, når han kører tur med Paula.

Brændende ønske

Det var i RYK, Henrik mødte andre med en servicehund.

– Det blev til et brændende ønske at få en hund, der kunne hjælpe med at samle ting op, hente ting og tænde og slukke de kontakter, som jeg ikke selv kan nå.

Henrik tog derfor kontakt til Servicehunde til Handicappede (STH), og

poter

Øverst: Avisen hentes af Paula.
Nederst: Henrik kan bede Paula om at hente ting fra bilens bagsæde.

efter indledende samtaler blev han matchet med Paula ved en tre-ugers teamtræning.

– Jeg kan ikke forestille mig et bedre match, fortæller Henrik og fastslår:
– Vi passer bare sammen!

Teamtræningen sluttede med en offentlighedstest, som Henrik bestod, og derefter kunne Paula flytte ind hos Henrik.

En hjælp i dagligdagen

Siden Paulas indflytning i huset i Skovlunde er det blevet til mange gode oplevelser.

– Jeg får tit en god snak, når jeg er ude at gå tur. Med Paula ved min side falder der altid en bemærkning af, som starter en dialog.

Henrik fortæller også om de situationer, hvor Paula har gjort en forskel.

– I vinter, da jeg var ude på en lang tur, sad min crosser pludselig fast i dyb sne. Jeg var langt væk fra andre mennesker og kunne have siddet fast i lang tid, før en person var kommet forbi. Jeg fik den idé at få Paula til at "gi' hals", og kort efter kom en hundelufter tililende og fik mig skubbet fri.
Henrik er ikke i tvivl om Paulas værd.

– Hun er en stor hjælp i dagligdagen. Forleden dag, da jeg skulle ud at køre, manglede jeg min telefon, som lå i min taske på bagsædet. Jeg kan ikke selv nå, men det kan Paula. Vupti, sprang hun derom og hentede tasken.

Spørg, før du rør'

Mange servicehundebrugere oplever, at folk har svært ved at forstå og acceptere, at de ikke skal kontakte hunden eller klappe den, før de har spurgt om lov. Hunden kan være i færd med at løse en hjælpeopgave, hvor det er vigtigt, at hunden holder fokus på brugeren. På spørgsmålet om Henrik har oplevet det, svarer han:

– Ja, det oplever jeg tit. Jeg skal nok øve mig i at blive bedre til at sige fra. Eller som man siger i STH: "Spørg, før du rør'!"

Nye opgaver for Paula

Det er vigtigt, at Henrik holder Paulas træning ved lige og hele tiden er kreativ og finder nye opgaver, som Paula kan løse. På et møde i STH blev Henrik inspireret af en anden servicehundebrunder, der havde lært sin hund at bære skraldeposen ud, og det er nu én af de nye opgaver, Paula har lært.

– Nu behøver jeg ikke sidde med en våd og klam skraldepose i skødet på vej ud til affaldscontaineren. Nu bærer Paula affaldet ud.

Et forsøg på at få trænet Paula til at løbe ved siden af Henrik, når han kører træningsture på sin racerhåndcykel, lykkedes dog ikke. Til gengæld lykkedes det Henrik at køre sin første maraton i Berlin i efteråret sidste år. Og det er kun begyndelsen. Sommeren byder på mange træningsture, for Henriks mål er at forbedre sin tid.

Paula bliver dog ikke snydt for ture. Med den påspændte håndcykel foran kørestolen tager Henrik og Paula dagligt på ture.

– Den fart passer Paula bedre, slutter Henrik.

Artiklen er med tilladelse redigeret af RYK! magasin.

FAKTA

En servicehund er en specialtrænet hund, der udplaceres hos en person, der er fyldt 18 år. Hunden har særlige rettigheder i forhold til lovgivningen på lige fod med førerhunde. Hunden bærer en ID-vest og brugeren bærer et ID-kort, der dokumenterer en såkaldt offentlighedstest. Ansøge om STH-hund kan alle, der har et bevægelseshandicap. Instruktører hos STH har stor erfaring i at hjælpe ansøgere, hvad enten man benytter manuel eller el-stol eller er gående. Før man søger, bør man dog overveje:

- Motivation: Man skal være indstillet på, at det er en livsstil at have en servicehund. Hunden skal have motion og aktiveres, og der skal tages hånd om hundens sundhed og velvære; opgaver som ejer eller hjælpere skal kunne klare. Der skal også være sikkerhed for pasning under ferie og sygdom.

- Økonomi: Det er dyrt at holde hund. Selv om STH hjælper med sponsorer, i det omfang det er muligt, samt dyrlægeregninger, skal man kunne afse minimum 8.000 kr. om året til foder, forsikring, dyrlæge og uforudsete udgifter.

Ansøgning om STH-hund: Skriv en mail til info@sth-servicehunde.dk med følgende oplysninger: navn, adresse, alder og type af bevægelseshandicap (eller på barnet, hvis der søges til et barn). Find flere oplysninger på servicehunde.dk

Støt servicehunde

Det koster 200.000 kr. at træne en servicehund. Dette er kun muligt, fordi STH modtager støtte fra legater, fonde, sponsorer, støttemedlemskaber og bidrag til foreningen. Man kan også støtte med at sende en sms med teksten "hund" til 1245. Det koster 50 kr. Find mere info på servicehunde.dk

Tilbud om rådgivning

RYKs telefonrådgivning

RYKs telefonrådgivere har alle en rygmarvsskade og deler gerne ud af deres egne erfaringer.

- Martin Kaas, født 1982. Tetraplegiker og kørestolsbruger med BPA. Tlf.: 5150 0482.
- Lotte Tobiasen, født 1971. Inkomplet paraplegiker med gangfunktion. Tlf.: 8629 4070, hverdage kl. 8-20.
- Sus Danielsen, født 1963. Paraplegiker og kørestolsbruger. Tlf.: 6075 2803 efter kl. 9.00.
- John Hansen, født 1959. Paraplegiker samt lam i højre arm. Har BPA. Tlf.: 6222 5159 efter kl. 11.00.
- Leif Scherrebeck, født 1955. Inkomplet tetraplegiker med gangfunktion. Tlf.: 6077 2155.
- Bente Rey, født 1952. Tetraplegiker og kørestolsbruger med BPA. Tlf.: 7441 6863. Bedst i weekenden.

Læs mere: ryk.dk/telefonraadgivning

Rådgivningsteam

Dansk Handicap Forbunds rådgivningsteam tilbyder rådgivning, sparring og i særlige tilfælde hjælp til ankesager.

Læs mere: ryk.dk/raadgivningsteam eller ring tlf.: 3929 3555.

Bisiddertjeneste

Dansk Handicap Forbunds bisiddertjeneste tilbyder bisiddere, der kan deltage i møder med kommunen.

Læs mere: ryk.dk/bisiddertjeneste eller ring tlf.: 3929 3555.

Uformelle netværk og erfaringsudveksling

RYKs netværksforum: ryk.dk/networking

RYKs debatforum: ryk.dk/forums/debatforum

Arrangementer i RYK

Juli

21.-27. Sommerkursus, uge 30, Egmont Højskolen

August

30. Friluftsansarrangement, Viborg

September

6. Sensommer-brunch, Coloplast, Humlebæk

14. Sensommer-brunch, Vingsted, Vejle

November

7.-9. Efterårsseminar om senskader

Følg opdatering på ryk.dk

Friluftsansarrangement

RYK inviterer til arrangement med fokus på friluftsliv i samarbejde med VCR og Handikano.

Tekst: Lotte Tobiasen

Foto: Malene Hjorth, Dansk Kano og Kajak Forbund

Sensommersol, søaktiviteter og hyggeligt selskab. Friluftsliv og fysiske aktiviteter. Det er kodeordene, når RYK og Vestdansk Center for Rygmarvsskade i samarbejde med Handikano inviterer til friluftsansarrangement lørdag den 30. august 2014.

Det bliver en dag, hvor de skønne omgivelser ved Sønderød og VCR i Viborg kommer til at syde af aktivitet, fællesspisning og hyggeligt, sjovt og uformelt samvær mellem rygmarvsskadede og pårørende – store og små. Det bliver også en dag, hvor der afprøves grænser, og hvor kimen til en ny fritidsinteresse eller et mere aktivt udeliv måske bliver lagt.

Dagen byder på en lang række aktiviteter, og man kan som udgangspunkt deltage i det hele uanset funktionsnedsættelse. På søen bliver der mulighed for at prøve kano, kajak og sejlbåde, og på land er der bl.a. cykling på hånd- og trehulede cykler, vandreture med relevante hjælpemidler, tov-/klatreaktiviteter og bueskydning.

25 år aktiv i RYK

Anders meldte sig under RYK-fanerne i 1989 hos den daværende formand, Birgitte Bjørkman. Han fik måske en lidt studs velkomst, men Anders har aldrig ladet sig skræmme. Og heldigvis for det! Siden er det blevet til en kæmpe indsats for RYK og for vores medlemmer.

Anders har altid interesseret sig for det sundhedspolitiske. Han har som få gennemskuet, hvad den rette specialiserede behandling samt centraliseringen af denne betyder for mennesker med rygmarvsskade. Da han samtidig har en cand.jur.-uddannelse, så var det naturligt at kaste sig ind i kampen for de mennesker, der var havnet på de

Find RYK på
Facebook

Følg med
på ryk.dk

Find info om biler
på ryk.dk/bilguide

Der bliver også mulighed for at se og evt. prøve produkter fra de firmarer, der støtter arrangementet.

Der er dygtige instruktører, hjælpere og de fornødne hjælpemidler til stede.

Læs meget mere i indbydelsen, der er vedlagt dette nummer af RYK! eller på ryk.dk. Du er også velkommen til at kontakte Lotte Tobiasen, tlf. 8629 4070 eller e-mail lt@ryk.dk.

De gør det muligt

Arrangementet er støttet af Handikano, Invacare, Tuluna Design, WayUp og Wolturnus samt Dansk Handicap Idræts Forbund.

forkerte behandlingssteder. Sammen med Eva Glistrup (med samme uddannelse og interesse!) reddede Anders mange fra de forkerte hospitaler. Hermed vindes et væsentligt slag for centraliseret behandling.

Fra 1996 til 2002 sad Anders som formand for RYK. Foreningen udviklede sig voldsomt under hans formandsskab. Perioden sluttede af med RYKs to håndbøger, som Anders har en stor aktie i. Anders fungerede herefter som RYKs sundhedspolitiske konsulent. Dette arbejde sluttede i 2012, hvor Anders blev udnævnt til æresmedlem nr. 5 i RYK.

Anders J. Andersen er stadig den, der ved mest om det sundhedspolitiske inden for vores område. Derfor har vi lidt svært ved at undvære hans arbejde, og heldigvis sidder Anders stadig ved bordet, når RYK snakker med folket, der skal nybygge i Glostrup.

Endelig skal det siges, at vi er mange, der sætter pris på Anders som RYK-kollega såvel som god ven.

Tak for den hidtidige indsats, og tillykke med jubilæet, Anders!
Jens Bo Sørensens

30 år aktiv i RYK

Vores 58-årige redaktør kom første gang i kontakt med "Paraplegikredsen", som RYK hed dengang, i 1984, hvor hun trådte ind i redaktionen af "Paraplegi – forum og debat".

Mens Birgitte stadig var særdeles aktivt medlem af redaktionen, beklædte hun samtidig formandsposten i årene 1988-94. Det var dog bladet, der fik 1.-prioritet, da der seks år senere skulle vælges, og Birgitte blev chefredaktrice i 1994.

De første mange år var det ligesom alt andet arbejde i RYK ulønnet og frivilligt. Først i 2007 blev redaktørarbejdet et fleksjob, som det har været siden og stadig er. Det har dog aldrig kunnet ses på bladet, at Birgitte kom på lønningslisten, det var og er den samme iver og det samme engagement, Birgitte udviser; løn eller ej. Birgitte er oprindelig uddannet socionom fra RUC. Privat bor hun i rækkehus i Herlev. Hun er mor til 25-årige Julie, der ved flere lejligheder har været hjælper på uge 30.

Jeg mødte første gang Birgitte på et weekendseminar på Sct. Knudsborg i 1992. Siden har jeg haft glæde af at være sammen med hende ved flere lejligheder, ikke blot festlige, men i særdeleshed også arbejdsmæssige. Hun er via sin tilknytning til RYK gennem 30 år nok den RYK'er, der har den største kontakthold og det største kendskab til vores medlemmer. Hun varetager ikke alene sit arbejde med bladet, men stiller gerne op til mange andre opgaver, som vi beder om. Her skal bare nævnes: kontakten til vores sponsorer og søsterorganisationer med henblik på at tilrettelægge arrangementer, layout af brochurer, pjecer og indbydelser samt deltagelse i diverse bogudgivelser. Birgitte er særdeles aktiv og er langt fra brændt ud endnu. Hun har heldigvis både helbred og lyst til arbejdet fremover. Birgitte kan kun være et forbillede for alle os andre, der holder af RYK – måtte der være nogle flere af hendes slags! Hjertelig til lykke og mange, mange tak for de 30 år.

Torben Bach Holm

Støt RYK, når du tanker!

- RYK har sponsoraftale med OK Benzin og modtager 250 kr. pr. nyt aktivt benzinkort (min. 500 l) samt 6 øre pr. l brændstof. Bestil dit benzinkort på: ok.dk/bil/bestil/benzinkort-sponsor. Indtast sponsor-nr.: 560934. Har du allerede et OK benzinkort, så kan du ringe til OK på tlf. 7010 2033 og få dit kort tilknyttet sponsor-nr.: 560934.

Generalforsamling

41 stemmeberettigede medlemmer mødte op i Humlebæk den 24. maj, da Coloplast dannede ramme om RYKs generalforsamling. Dagen bød bl.a. på formandsskifte og nye bestyrelsesmedlemmer.

Tekst: Birgitte Bjørkman • Foto: Morten Føns

Værtskabet var perfekt fra start. Til de mange fremmødte ventede lækre sandwich, inden kundeservicechef Anne Føns fra Coloplast bød deltagerne velkommen og benyttede lejligheden til at takke RYK for det gode samarbejde.

- Det sætter vi stor pris på. Det har bidraget til gode produktløsninger, og det er vi stolte af.

Anne Føns fortalte kort om Coloplast og om de tilbud, man kan drage nytte af som bruger, bl.a. bladet Din Viden og telefonrådgivning.

Derefter tog Jeppe Kerckhoffs fra Dansk Handicap Forbunds rådgivningsteam over og holdt et indlæg om rettigheder og muligheder for bevilling af kompenserende ydelser. (Læs om indlægget på modsatte side).

Mikkel Bundgaard fra RYK supplerede med en kort status om RYKs indsats for at kommunerne ikke "massekonverterer" til andet kateter uden at foretage en individuel vurdering. Han opfordrede medlemmerne til at være med til at formidle viden til lokalpolitikkerne.

Beretning

Lotte Tobiasen, formand for RYK, bød de fremmødte velkommen til den ordinære generalforsamling. Som dirigent blev formand for Dansk Handicap Forbund, Susanne Olsen, valgt, og hun gav ordet tilbage til Lotte, der berettede om årets udfordringer og succeser; ikke mindst de økonomiske udfordringer, som er forårsaget af DHF's økonomiske krise og en deraf væsentlig beskåret rammebevilling (40 %) til specialkredsene, herunder RYK. RYK har også mistet en af sine hovedsponsorer: Wellspect Healthcare, (tidl. Astra Tech).

- Det sætter RYK i et dilemma. Skal vi tage øget deltagerbetaling til vores arrangementer, eller skal vi bortskære

Øverst: Lotte Tobiasen takkede af som formand. Tidligere formand, Mikkel Bundgaard blev valgt til næstformand.

Til højre: Anne Føns og Susanne Staugaard fra Coloplast var dagens værter.

arrangementer, reflekterede Lotte, der også pegede på, at sygdom i bestyrelsen har betydet begrænsede ressourcer. Dog kunne Lotte berette om en række succeser: info-projektet for gående rygmarvsskadede samt færdiggørelse af RYKs nye hjemmeside. Andre vellykkede arrangementer blev nævnt: Uge 30, temadage om seksualitet, Forsknings- og sundhedsdag sammen med PTU, og blandt projekter nævnte Lotte det gode samarbejde med Afdeling for Rygmarvsskader og Vestdansk Center for Rygmarvsskade, herunder mentorarbejdet i Hornbæk, som nu også skal danne baggrund for et pilotprojekt i Viborg. RYKs fokus på ventetider og manglende kapacitet til rehabilitering i vest og kontrol i øst blev også nævnt. Lotte sluttede med at takke de mange frivillige, der yder en uvurderlig indsats for RYK, samt tak til sponsorer og fonde for den økonomiske støtte til RYK. Beretningen blev herefter godkendt.

Regnskab

Regnskabet blev fremlagt af kasserer Christian Sørensen. Med en rammebe-

sparelse fra 300.000 kr. til blot 180.000 kr. er der kun midler til den daglige drift og udgivelsen af RYK! magasin.

- Resten skal vi selv ud og skaffe via fonde og firmastøtte, tilføjede Christian. Fra salen var der et ønske om et mere detaljeret budget, hvilket kassereren tog til efterretning. Regnskabet blev godkendt.

Valg

Lotte Tobiasen genopstillede ikke til formand, og derfor skulle der vælges en ny formand. Der var ingen kandidater, men bestyrelsen havde et mandat med fra næstformand Torben Bach Holm, der ikke kunne være til stede. Han stillede sig til rådighed som formand i de kommende to år, og uden modkandidater blev Torben valgt til formand. Til næstformand blev Mikkel Bundgaard valgt for et år. (Han overtog Torbens plads). Ved valg til bestyrelsesmedlemmer for to år (Mai Novak og John Hinrup ønskede ikke genvalg) var der kampvalg. Efter en kort præsentation af alle kandidater blev Astrid Bøgh og Ann Jensen

Over 40 medlemmer samt ledsagere overværede RYKs generalforsamling.

valgt. Til suppleanter for 1 år blev Henrik Aundal og Camilla Bach-Didriksen valgt.

Fremtidigt arbejde

Der var forslag fra forsamlingen om at sikre og udvikle mentorarbejdet. Af andre fokusområder blev nævnt bedre markedsføring af RYK på behandlingsstederne, bedre information til kommunerne og RYK- indflydelse i regionsarbejdet i DHF. Af allerede planlagte aktiviteter og arrangementer i det kommende år blev nævnt sommerkurset i uge 30, weekendseminar i efteråret, deltagelse i NORR-møde på PTU i Rødovre og ESCIF-møde i Holland, mentorordning, udarbejdelse af ny hvervefolder og graviditetsfolder, kano- og kajakarrangement, sensommerarrangementer i øst og vest med Coloplast som vært samt Forsknings- og sundhedsdag i samarbejde med PTU i 2015.

Tak

Susanne Olsen overlod herefter ordet til Lotte, der takkede ordstyrer, referent, de afgående bestyrelsesmedlemmer samt Coloplast for deres uvurderlige støtte som vært og ikke mindst ønskede den nye bestyrelse tillykke med valget. Afslutningsvis takkede Mikkel Bundgaard Lotte Tobiasen for hendes mange år i RYK, heraf to år som formand.
- Du har taget formandskabet alvorligt i de to år, du har siddet på posten, og bl.a. bidraget med to store projekter: Info-projektet for gående rygmarvsskadede og hjemmesiden. Tak for det, Lotte.

Coloplast var efterfølgende vært for en flot middag og efterfølgende underholdning.

Oplæg

På RYKs generalforsamling blev der indledt med et oplæg om retigheder og muligheder ved bevilling af kompenserende ydelser.

Oplægget blev holdt af leder af Dansk Handicap Forbunds (DHF) rådgivningsteam Jeppe Kerckhoffs.
- Kender man de 13 grundlæggende spilleregler, så er man godt rustet, når man skal møde det offentlige system.

Jeppe henviste til DHF's udmærkede pjecer med samme titel og tilføjede med et glimt i øjet, at den bør ligge på ethvert natbord. Jeppe fortalte de fremmødte om RYK-medlemmernes mulighed for gratis rådgivning, sparring og i særlige tilfælde hjælp til ankesager. Også bisiddertjenesten blev nævnt. Via den kan medlemmer få en frivillig bisidder med til møder med kommunen. Bisidderen kan ikke føre sagen, men er en uvildig sparringspartner, som kan være en støtte undervejs i forløbet.

- Rådgivningen er et godt tilbud til alle, der føler sig alene med deres sag og måske uretfærdigt behandlet. Her kan man få uafhængig støtte og vejledning, og samtidig giver medlemshenvendelserne værdifuld viden til forbundet, hvilket er afgørende i vores politiske arbejde, fortalte Jeppe.

I 2013 besvarede rådgivningen 1.600 henvendelser om hjælp. Knap 200 sager var så komplicerede, at rådgivningen måtte foretage egentlig sagsudredning. I de tilfælde fik medlemmerne i 2/3 af tilfældene ændret deres afgørelser. De frivillige bisiddere ydede i samme periode støtte mere end 900 gange fordelt på knap 300 enkeltmedlemmer.

Rådgivningsteam og bisiddertjeneste kontaktes på tlf.: 3929 3555 eller e-mail: social@dhf-net.dk.

Bestyrelsen fra venstre: Helle Schmidt, Mikkel Bundgaard, Ann Jensen, Astrid Bach, Camilla Bach-Didriksen, Christian Sørensen og Kenneth Ørbæk. På billedet mangler Torben Bach Holm og Henrik Aundal.

Kort Nyt

Målgruppen der forsvandt

I en ph.d.-afhandling, som konsulent og samfundsforsker Finn Amby forsvarede på Aalborg Universitet i maj, blev der afdækket store huller og manglende sammenhæng i indsatsen for jobskabelse til mennesker med handicap, og den konkluderer, at skal der sættes mere handling bag ordene. Virksomhederne er skeptiske over for at ansætte medarbejdere med handicap, og jobcentrene har ikke fokus på handicap i beskæftigelsesindsatsen, bl.a. fordi handicap ikke er en del af den almindelige beskæftigelsespolitik. Ideerne bag dansk handicappolitik har svært ved at trænge igennem i den politiske proces, og det er alt for uklart, hvilken målgruppe vi taler om, når vi siger mennesker med handicap. Afhandlingen peger på, at handicap aldrig har indgået i de ministermål, som er styrende for jobcentrenes virksomhed, og kun 10 % af jobcentrene har opstillet ledelsesmål for indsatsen i forhold til ledige med handicap. Når virksomhederne har medarbejdere med handicap, er der i 84 % af tilfældene tale om ansættelse med løntilskud. En gennemgang af 166 lovforslag om arbejdsmarkedspolitik og aktiv socialpolitik viser, at handicap næsten aldrig omtales som et kriterium, der skal tages hensyn til i beskæftigelsesindsatsen.

- Jeg har gennem mine undersøgelser fundet ud af, at der ikke er sammenhæng mellem mål og midler, når det gælder handicap og beskæftigelse, fortæller Finn Amby og påpeger: - Hvis politikerne virkelig mener, at flere mennesker med handicap skal i arbejde på det almindelige arbejdsmarked, skal der mere konkret handling til. Det er f.eks. yderst tankevækkende, at handicap ikke bliver nævnt med ét ord i regeringens nye udspil til beskæftigelsesreform.

"Målgruppen der forsvandt: En analyse af handicapområdets position i dansk beskæftigelsespolitik og betingelserne for, at ledige med handicap kan komme i ordinær beskæftigelse." Find den på: [vbn.aau.dk/da/publications/maalgruppen-der-forsvandt\(8d1c12dd-6cbb-4f90-81a7-dc2fba529384\).html](http://vbn.aau.dk/da/publications/maalgruppen-der-forsvandt(8d1c12dd-6cbb-4f90-81a7-dc2fba529384).html)

BB/Kilde: Aalborg Universitet

Kørestolsrugby hædret

For det danske landshold i kørestolsrugby blev 2013 et gennembrudsår. Her imponerede de ved at vinde sølv ved EM i Belgien. Yderligere hæder er tilfaldet det fremadstormende rugbymandskab, der i januar modtog Pressalits Keep Living-pris 2013.

Med EM-sølv sidste år er der blevet slået en tyk streg under, at det danske landshold i kørestolsrugby er inde i en rivende udvikling og efterhånden ligner et frækt bud på en medalje ved sommerens VM i Odense. På den baggrund modtog holdet onsdag Pressalits Keep Living-pris, der er synonym med titlen som Årets Handicapidrætsudøver 2013.

- Jeg er meget stolt og glad for kåringen. Det er altid rart, når andre interesserer sig for og anerkender den store indsats, som ligger bag resultaterne. Det motiverer os til at fortsætte arbejdet frem mod VM i august på hjemmebane i Odense, fortalte Thor Johansson ved prisoverrækkelsen.

Det danske landshold skal i 2014 forsøge at følge op på succesen, når det i august har fordel af hjemmebane ved VM i

Konvention med klagemulighed

Folketingets vedtagelse af en til-lægsprotokol til FN's Handicap-konvention gør det nu muligt at klage til FN's Handicapkomité ved overtrædelser af konventionen.

- Det er et skridt i den rig-tige retning, mener Tue Byskov Bøtkjær, formand for Det Centrale Handicapråd, og fastslår, at det er et vigtigt signal om ligeværdighed og respekt for de danskere, der lever med et handicap.

Danmark har nu endelig, fem år efter FN's Handicapkonvention trådte i kraft i Danmark, ratificeret den valgfri protokol til FN's Handicapkonvention, der giver mennesker med handicap individuel klageadgang til handicapkomiteen. Læs mere på altinget.dk

BB

Fotograf: Brian Mouridsen

Odense. Holdet er lige nu nummer seks i verden, og målet er at kravle længere op af ranglisten til VM. Det forudsætter en femteplads ved VM, og skal Danmark helt op og blande sig i medaljekampen, skal holdet bide skeer med de forsvarende paralympiske mestre fra Australien og verdensmestrene fra USA. Ingen nem opgave for de unge danskere.

- Lige nu er der fuld fokus på VM, men hvis truppen kan forblive intakt, skal man bestemt også regne med at se kørestolsrugbylandsholdet ved PL i Rio 2016, lyder det lovende fra landstræneren.

VM i kørestolsrugby afholdes fra 4. - 10. august i Arena Fyn i Odense. Find mere info på quadrugby.dk

BB

DH-formand genvalgt

Danske Handicaporganisationer, DH, var samlet til deres 80. repræsentantskabsmøde på Egmont Højskolen i Odder i maj. Stig Langvad blev genvalgt og går således ind i sit 15. år som formand for DH. Repræsentantskabsmødets politiske debatter bar præg af de mange reformer og de markante forringelser, som reformerne har medført for mennesker med handicap. Den genvalgte DH-formand skriver på DH's hjemmeside blandt andet følgende om DH's udfordringer i den aktuelle politiske situation: "Der bruges milliarder på at få Danmark i gang igen. Det må ikke betyde, at man mister fokus i forhold til det centrale i en velfærdsstat, nemlig at den skal kendes på, hvordan man behandler de borgere, der er mest afhængige af støtte ... Vi må konstatere, at vi ikke er med i tankesættet hos politikerne. Men et velfærdssamfund handler om mere end vækst. Mennesker med handicap vil ikke længere acceptere kun at blive betragtet som en byrde. Vi er en del af et mangfoldigt samfund, og vi vil ses som sådan." Repræsentantskabsmødet fik lagt en meget tydelig linje for DH's fremtidige arbejde. Desuden vedtog man at optage Danmarks Lungeforening i DH, som dermed består af 33 medlemsorganisationer.

BB

Fremdrift

Fremdriftsreformen vil ende med at ekskludere studerende med handicap, mener Danske Handicaporganisationer og påpeger, at de skrapere krav om hurtigere gennemførelse af studie og manglende rettigheder til at opnå dispensation vil presse de studerende med handicap ud af deres studier.

- De studerende med handicap har bare ikke flere kræfter at kaste ind i uddannelsesræset på de videregående uddannelsesinstitutioner, når reformen strammer kravene til hurtigere gennemførelse, siger næstformand i DH Thorkild Olesen.

Læs mere på handicap.dk

BB

Topbasket

Det var lidt af et scoop for dansk kørestolsbasket, da Vejle Rolling Devils i maj var vært for en afdeling af Meyra Cup 2014. Tre danske og tre tyske kørestolsbaskethold kæmpede om at kvalificere sig til turneringsfinalen i Hannover. Det var topbasket, publikum i Nørremarkshallen blev præsenteret for. Tidligere har den velbesøgte tyske turnering besøgt Holland og Schweiz, men det var første gang, der skulle spilles på dansk grund.

BB

Et liv i andres hænder

Unitas Forlag har netop udgivet en bogantologi med titlen "Et liv i andres hænder". Bogen belyser dagens politiske retning mod en konkurrencestat og mediernes medvirkende indflydelse på vilkårene, ligesom den fortæller om, hvordan det kan se ud, når mennesker med kroniske lidelser eller handicap i lyset af denne udvikling møder sundhedsvæsenet, det sociale system, uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Således peger bogen på, at velviljen over for borgere med behov for hjælp er afløst af mistillid og mistænkeliggørelse, og hjælpemulighederne er blevet væsentligt forringet. I bogen stilles den nyliberale tidsånd og konkurrencestatsparadigmet op imod ånden i FN's Handicapkonvention; to uforenelige værdisæt, konkluderer bogens bidragsydere. Bogen er en samling af en lang række bidrag skrevet af bl.a. Holger Kallehauge, Susanne Olsen, Mogens Wiederholt og Lisbeth Riisager Henriksen, der også er bogens redaktør. Lisbeth Riisager Henriksen (red.), "Et liv i andres hænder", Unitas Forlag 2014. Bogen kan købes på unitasforlag.dk

BB

DHF har fået ny direktør

Med den nyansatte direktør, Jens Bouet, ruster Dansk Handicap Forbund sig til fremtidens udfordringer. Første skridt mod en ny og mere offensiv strategi er ansættelsen af Jens Bouet, der har en profil, der rækker ud mod dansk erhvervsliv som en vigtig fremtidig partner. Tiltrædelsen markerer nytænkning i forhold til den strategiske styring af en af de ældste handicaporganisationer i Danmark. Den demografiske udvikling og usikkerheden om samfundsøkonomien sætter i disse år handicapområdet under voldsomt pres. Det velfærdssystem, som de fleste af os er vokset op med og har taget for givet, er ikke en selvfølge fremover. Jens Bouet har et stærkt personligt netværk, erfaring fra politisk styrede organisationer samt en solid ballast som forretningsudvikler, entreprenør og leder – en kombination, der ifølge landsformand Susanne Olsen gør ham særligt egnet til at løfte Dansk Handicap Forbunds udfordringer.

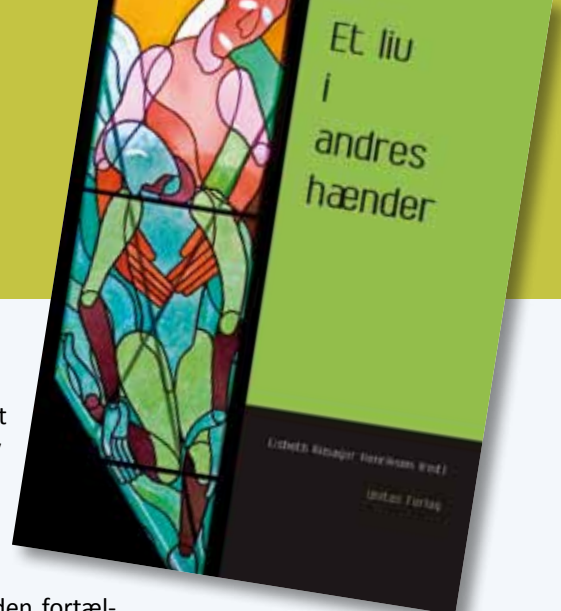
- Mennesker med handicap udgør en tiendedel af befolkningen fra alle samfundslag. Det er en enorm ressource, som samfundet ikke har råd til at se bort fra. Situationen kalder på nytænkning og nye løsninger. Den proces er Jens Bouet den rigtige til at sætte i gang. Han har erfaring fra det private erhvervsliv og ønsker at bygge partnerskaber mellem netop erhvervslivet og Dansk Handicap Forbund, siger landsformand Susanne Olsen.

BB

Messe

Messen Health & Rehab Scandinavia i september sætter fokus på emnet "Et Selvstændigt Liv" og inspirerer til løsninger for mennesker med handicap. Finder sted i dagene den 9. - 11. september i Bella Center, København. Der er gratis entré. Find mere info på health-rehab.dk

BB

Annoncér i **magasinet RYK!**

Den direkte vej til din målgruppe

RYK!magasin formidler erfaringer, viden og indsigt om livet som rygmarvsskadet, og læses af personer med rygmarvsskade samt pårørende, behandlingssteder, forskningscentre og uddannelsessteder mv.

KONTAKT

Rosendahls Mediaservice
Conny Rita Pallesen
crp@rosendahls.dk
76 10 11 43

